

INN H O L D.

Side		Kap.
1	Innhold	
2	Forord	
3	Fellesbestemmelser for NKK`s arrangementer.	1
9	Instruks for NKK`s representant.	2
10	Regler for høyfjellsprøver og lavlandsprøver	3
14	Regler for skogsfugl prøver.	4
16	Regler for Norsk Derby	5
18	Regler for Unghund Grand Prix.	6
19	Regler for Unghund Artic Cup	7
20	Regler for Forus Open	8
21	Regler for Sør-Norsk Unghundmesterskap	9
22	Regler for Høyfjellspokalen	10
24	Regler for kombinerte Jaktprøver	11
28	Regler for Jaktchampionat, gruppe 7 – stående fuglehunder.	12
30	Kommentarer til jaktprøvere reglene	13
33	Søknadsfrister for avholdelse av prøver	14
34	Utfylling av kritikkskjema	15
37	Jaktprøveskjemaet - tallkarakterer	16
38	Terminologi.	17
41	Etikk - ansvar	18
44	Apport bevis	19
45	Apport prøve.	20
46	Vedlegg - litteratur	
47	FKF`s registreringsskjema for dommerkandidater.	
48	Instruks for utdanning av jaktprøvedommere for stående fuglehunder.	
49	Forbundets dommerutvalg (DR)	
53	Distriktsrepresentanter (DR)	
55	Lokale dommerutvalg (LD)	
58	Autorisasjonsprøven	
60	Egne notater	

Forord

Dommerhåndboka 2004 inneholder teoretisk stoff som Dommerutvalget anser som nødvendig for dommerkandidater under utdanning.

I tillegg er det henvisninger til en del litteratur som kandidatene bør gjennomgå.

Vi forventer at alle som på en eller annen måte er involvert i utdannelsen av jaktprøvedommere, benytter boka slik at opplæringen blir mest mulig lik fra år til år, og for alle deler av landet.

Dommerhåndboka er ingen fullstendig lærebok, men den inneholder en samling av det mest aktuelle stoffet som vi som praktiserende dommere skal kjenne til.

I tillegg kan boka være av interesse for mange jaktprøvedeltakere.

NKK's "Jaktprøvere regler for stående fuglehunder" utgjør en sentral og vesentlig del av innholdet. Videre er tatt inn alle de praktiseringsregler som dommerstanden har enes om de seneste årene. Dette bidrar til mest mulig ensartet bedømmelse.

Boka inneholder instruksjoner for lokale og sentrale dommerutvalg, distriktsrepresentantene, uttagning av nye dommerkandidater samt autorisasjonsprøven.

Det er viktig å merke seg at kapittel 1 er felles for alle NKK's jaktprøvere regler. Tilpasning til reglene for stående fuglehunder er tatt inn i kapittel 13, "Kommentarer til Jaktprøvere reglene".

FKF's Dommerutvalg.

6. utgave april 2004.

Kåre Norum Egil Åsli Øystein Utne Sven Skårdal Jon Ivar Søhus

FORMÅL: Prøvens hovedformål er å:

- Avprøve og kartlegge hundens bruksegenskaper.
- Tjene avlsarbeidet.
- Høyne jaktkulturen og jaktens anseelse.
- Bedre jakthunddressuren.

Prøvene skal så vidt mulig legges opp som sportslig utøvet, praktisk jakt.

MERKNAD: Dommerstanden har ved flere anledninger gitt uttrykk for at man i sterkere grad skal vektlegge hundens jaktrelevante egenskaper, samt bedømme og favorisere hundene ut fra hva som er hensiktsmessig på praktisk jakt. Dette innebærer at det skal legges mer vekt på egenskaper som; viltfinnerevne, fuglebehandling, samarbeid, - og mindre vekt på søk - og dressurdetaljer. En "tabbe" bør f. eks. ikke være ensbetydende med at hunden automatisk blir utslått. Mangelen må vurderes opp mot summen av de positive inntrykk som den har gitt i løpet av prøve dagen og hvor alvorlig "tabben" oppfattes i forholdet til praktisk jakt. Vedrørende hundens "synder" konkluderte

Dommerkonferansene i 1993 med følgende praktisering:

- utslag for det som ødelegger en jaktsituasjon (ikke UK)
- minus for det som forringer en jaktsituasjon.

1. FELLESBESTEMMELSER.

(Gjelder for samtlige prøve kategorier).

1.1. ARRANGEMENT.

Generelt.

Prøven kan arrangeres av Norsk Kennel Klub (NKK), samarbeidende klubber eller sammenslutninger av disse.

MERKNAD: Ved lukkede prøver er kun resultater fra kvalitetsklassene registreringsberettigede i FCI.

Se "kommentarer" pkt 13.

Søknader.

Søknad om å avholde prøve skal sendes NKK for godkjenning av Hovedstyret i NKK. Se vedlagte liste over søknadsfrister. Avdelinger/grupper sender søknad om å avholde prøve til sitt forbund/raseklubb som så koordinerer disse og legger søknadene inn elektronisk til NKK innen fristens utløp. Søknaden må inneholde tid og sted for prøven, samt påmeldingsadresse, påmeldingsfrist og kontaktperson. Klubber som ikke overholder søknadsfristen kan ikke forventes å bli gitt dispensasjon. Terminlisten og skriv om søknadsrutiner finnes på www.nkk.no.

Se "kommentarer" pkt 13.

Prøvedokumenter.

Senest 14 dager før prøven avholdes skal oppgave over dommere sendes til NKK slik at NKK kan få oppnevnt sin representant ved prøven. Uten denne opplysning kan NKK ikke få oppnevnt sin representant, og prøven vil ikke kunne anerkjennes. Dersom det skal benyttes utenlandske dommere, må oppgave over disse sendes til NKK 4 uker før prøven for klarering. Dersom det kun benyttes utenlandsk dommere må arrangøren sende inn forslag til NKKs representant.

Senest 4 uker etter prøven sender arrangøren til NKK:

- Rapport fra prøvens leder.
- Rapport fra NKKs representant.
- Oppgjørsskjema
- Oppgjør for aktivitetsavgift.

- Resultatliste i 2 eksemplarer.
- 1 eksemplar av kritikkskjemaene i original. Et eksemplar av kritikkene og et eksemplar av resultatlistene sendes direkte til de respektive raseklubber.

Arrangøren skal ikke sende påmeldingsskjemaer til NKK. Skjemaene skal oppbevares av klubben i minst 1 år etter prøven er avholdt. Dersom skjemaene benyttes som regnskapsbilag, må de oppbevares av klubben slik at kravene i regnskapsloven oppfylles.

Se ”kommentarer” pkt 13.

Ledelse av prøven.

Arrangøren oppnevner prøvens leder som er prøvens høyeste tekniske myndighet. NKK oppnevner sin representant som er prøvens høyeste myndighet hva angår fortolkning av reglene. Prøvens leder og NKKs representant kan ikke være samme person. NKKs representant skal være tilstede alle prøvedager ved ordinære/samlede prøver. NKKs representants myndighet og plikter fremkommer av egen instruks. Eventuelle problemer eller tvilsspørsmål, behandles og avgjøres av den myndighet spørsmålet sorterer under. Prøvens leder og NKKs representant kan når som helst gripe inn hvor de måtte anse dette nødvendig innenfor eget myndighetsområde. På dommerens subjektive skjønn og arbeid kan de imidlertid ikke influere. Dommer, dommerelev eller dommeraspirant kan ikke bedømme hund i eget eie eller føre hund til bedømmelse den dagen de fungerer.

Prøvens funksjonærer skal motta sine instruksjoner fra prøvens leder, og utføre oppgaven på en forsvarlig måte, slik at prøven kan gå etter det fastsatte program. Hundefører skal under prøven følge prøveleders og dommers anvisninger. Ønsker vedkommende å avbryte prøven skal dette meddeles dommer. Se ”kommentarer” pkt 13.

Overtegning.

Se ”kommentarer” pkt 13.

Avlysning av prøven.

Prøvens leder i samråd med NKKs representant kan avlyse, utsette eller avbryte prøven dersom forholdene er slik at det er uforsvarlig å gjennomføre prøven. Reaksjoner mot arrangør ved avlysning/uregelmessigheter:

- Ved avlysning av terminfestet arrangement gis arrangør en advarsel. Man påpeker det ansvar og de forpliktelser som ligger i å søke om offisielle arrangementer og at det forventes at tilsvarende ikke skjer flere ganger. I så tilfelle må arrangør da regne med å bli fratatt retten til å arrangere offisielle arrangementer for en periode.
- Reaksjonene skjer administrativt dersom ikke saken oppfattes å være av graverende art. I så tilfelle legges den først fram for Hovedstyret til vurdering.
- Ved annen gangs avlysning av samme arrangør, legges saken fram for Hovedstyret. Normal reaksjon vil være fratakelse av retten til å arrangere samme type arrangement i ett år.
- Ved tredje gangs avlysning av samme arrangør, legges saken fram for Hovedstyret. Normal reaksjon vil være fratakelse av rett til å arrangere terminfestede arrangementer i minst 2 år.

Avlysning av stevner pga. ingen eller så få påmeldte at fellesøvelser ikke kan gjennomføres i henhold til reglene, tas til etterretning, men arrangør må i slike tilfelle uoppfordret sende Norsk Kennel Klub en detaljert redegjørelse om forholdet og vedlegge tilstrekkelig dokumentasjon på de faktiske forhold. Inviterte dommere og evt. påmeldte deltakere må varsles om det inntrufne og arrangør må sørge for at alle formelle forhold ordnes opp på forsvarlig måte. Arrangøren må nøye

vurdere om det er grunnlag for å søke om tilsvarende arrangement neste år, for å unngå en ny avlysning da.

MERKNAD: Når forholdene ikke lenger gjør det er mulig å bedømme hundene på en forsvarlig måte, kan dommer også avslutte eller utsette bedømmingen. Som eksempel på slike forhold kan nevnes; tett tåke eller dyp/løs snø som medfører at hundene ikke kan avspøke terrenget.

Godkjenning av prøveresultatene.

NKK avgjør om prøven kan anerkjennes. Resultatene er registreringsberettiget når prøven er anerkjent.

1.2. DELTAKELSE.

Hunder.

Retten til å delta har hunder som er registrert i NKK eller register anerkjent av NKK. For alle norske og utenlandske registrerte hunder som etter 1. september 1998 har en første "kontakt" med Norsk Kennel Klub (dvs. deltar på offisielt arrangement – uansett arrangør osv.) skal omregistrering til NKKs register foretas.

Hunder fra Nordiske land som før 1. september 1998 har vært i "kontakt" med Norsk Kennel Klub (dvs. deltatt på offisielt arrangement – uansett arrangør, HD/AD fotografert eller benyttet i avl osv.) må ikke omregistreres, men kan det dersom eier ønsker.

Ved all omregistrering beholdes og benyttes det opprinnelige reg.nr., men det utstedes ett NKK registreringsbevis som også dokumenterer og bekrefter at omregistrering er foretatt.

Ovennevnte må være utført før hunden kan delta på terminfestet arrangement.

Alle hunder født etter 1. januar 1998 må være ID-merket for å delta på terminfestede arrangementer (utstillinger, prøver, mentaltester osv) i Norge. ID-merkingen må være utført før fremmøte på arrangementet.

Hunden må være vaksinert etter de til enhver tid gjeldende regler for vaksinerings. Hunden må være vaksinert mot valpesyke. Vaksinasjonen må ha blitt foretatt ikke tidligere enn 2 år før prøven. Ved førstegangs vaksinasjon må det ha gått minimum 2 uker fra vaksinasjonsdato til prøvedato. Ved revaksinerings gjelder ingen slik karenstid. Vaksinasjonsattest utstedt av veterinær må medbringes til prøven og fremvises uoppfordret til arrangør.

Iflg. Landbruksdepartementets forskrift for "Øre og/eller halekupert hund - § 4. – Forbud mot å stille ut kupert hund." Forbudet gjelder alle arrangementer som er en del av avlsarbeid, og alle arrangementer hvor hunder konkurrerer og/eller rangeres for eksteriør og/eller prestasjon. "

MERKNAD: Hunder i gruppe 7 som er kuperingsraser: breton, italiensk spinone, vizsla, vorstehhund, weimaraner Breton kan fødes med stumphale. Kuperede hunder av kuperingsrase kan etter forskriften bare i ett tilfelle tillates å delta i arrangementer - nemlig der de kan fremvise en skriftlig utstillingstillatelse fra Statens Dyrehelseinsyn eller fylkesveterinæren. Slik tillatelser ble gitt frem 1. januar 2000 etter den nå opphevede forskriften av 1994. Etter det opplyste sluttet myndighetene med å gi tillatelser 1.1.2000 grunnet misbruk av bestemmelsene. Etter den gjeldende forskrift om kupering er det ikke mulig å få tillatelser. Det er altså bare hunder født før 2000 som kan ha særskilt utstillingstillatelse (det holder ikke at hunden er født før 2000 hvis hunden før 2000 ikke fikk en særskilt skriftlig tillatelse), og dette innebærer at dette unntaket om noen år ikke vil være særlig aktuelt.

Førere.

Retten til å delta har enhver som av NKK eller samarbeidende klubb ikke er fratatt denne rett. Se "kommentarer" pkt 13.

Påmelding.

All påmelding er bindende, og skal skje på eget skjema innen påmeldingsfristens utløp. Skjemaet må være undertegnet av hundens registrerte eier(e), eller den som overfor arrangør kan sannsynliggjøre sin rett eller tillatelse til å starte med hunden. Påmelding som ikke er skrevet på korrekt skjema, mangler opplysninger eller kommer for sent, aksepteres ikke. Dersom en deltaker uteblir fra prøven, skal avgiften uoppfordret sendes arrangørklubben. Se ”kommentarer” pkt 13.

Påmeldingsavgift.

Prøvedeltaker som ikke er medlem av NKK, samarbeidende klubb eller utenlandsk kennelklubb samarbeidende med NKK, skal betale dobbel påmeldingsavgift.

Tilbakebetaling av påmeldingsavgift.

Påmeldingsavgiften betales bare tilbake hvis:

- Påmeldingen ikke godtas
- Ved forfall legitimert ved veterinærattest.

Utover tilbakebetaling av påmeldingsavgiften har arrangør ikke ansvar for tap eller skade. Se ”kommentarer” pkt 13.

Avvisning.

Påviselig syke hunder, aggressive hunder eller hunder det er gitt feilaktige opplysninger om i påmeldingen skal avvises. Påmeldingsavgiften refunderes ikke for hunder som avvises under prøven. Arrangøren kan bestemme at løpske tisper får delta på prøven. Den løpske tispene får da ikke adgang til prøveplassen før prøvens leder har gitt sin tillatelse til dette.

Se ”kommentarer” pkt 13.

Utestengelse av hund.

Hund som i noe tilfelle under prøven opptrer ulempeleg, f. eks. jager uønsket vilt eller bufe, biter funksjonærer eller uprovosert angriper annen hund, utestenges fra prøven. Ved slik utestengelse skal NKKs representant konsekvent omtale episoden i sin rapport til NKK. NKK kan etter vurdering av det inntrufne forhold nekte hund/fører deltakelse på prøver for kortere eller lengre tid.

Se ”kommentarer” pkt 13.

Doping - Kunstig stimulering.

Med doping forstås her medisin eller annet middel brukt i den hensikt å påvirke hundens temperament, natur og atferd. Det er forbudt å gi hunden midler som gjennom sin virkning stimulerer, beroliger, stiller smerte, påvirker atferd, temperament eller på annen måte kan antas å virke inn på hundens prestasjon eller kvalitet.

Ansvar.

Eieren og den som disponerer hunden, er ansvarlig for enhver skade hunden forvolder. Alle hunder skal føres i bånd på prøveområdet når de ikke er under bedømmelse.

Deltakerbegrensning.

Se ”kommentarer” pkt 13.

1.3. DOMMERE.

Oppnevning av dommere.

Arrangøren forespør og oppnevner dommere så snart prøven er terminfestet. Det skal kun benyttes autoriserte dommere.

MERKNAD: Det anbefales at dommere under utdanning (dommerkandidater) også benyttes som settedommere, jfr. prosedyre for utdanning av prøvedommere. Når VK arrangeres over to dager anbefales det at forskjellige dommere benyttes hver dag. Det er ikke anledning å gå som settedommer når elevarbeid avlegges.

Se ”kommentarer” pkt 13.

Dommerplikter.

Dommeren skal:

- Påse at førers navn og hundens ID-merking er angitt på kritikken og kontrollere dokumentasjon på ID-merking.
- Under prøven bedømme hundens prestasjoner.

Dersom hunden utfører et utilfredsstillende arbeide, kan dommer avbryte prøven.

MERKNAD: Dommeren skal:

- *Før prøven starter gi det samlede prøveparti en orientering med praktiske opplysninger om prøvens avvikling, herunder informere om ansvaret ved våpenbruk og de forsiktighetsregler som må iakttas.*
- *Under prøven bedømme og beskrive hundens prestasjoner på FKF`s kritikkskjema. Av kritikken skal fremgå begrunnet avgjørelse for hver hund. Etter slipp orientere deltagerne om bedømmelsen og prøvens gang (åpen bedømmelse).*
- *I VK skal hundene rangeres fortløpende.*
- *Snarest etter at en hund er ferdig prøvet, begrunne dette og levere undertegnet kopi av kritikkeksemplar til fører, unntatt i VK.*
- *Snarest etter at partiet er ferdig bedømt levere dommerbok til prøveledelsen. Dommerboken skal inneholde premieliste og kritikkskjema for alle hunder. Kritikkskjemaene skal være godt lesbare med fullstendige kritikker og tallkarakterer. Premieliste og kritikkskjema skal påføres dommernummer og undertegnes av dommer(e).*

Opprettholdelse av dommerautorisasjon.

Dommer som ikke har dømt i løpet av de siste 3 år vil bli avautorisert. Dommer som flytter fra Norge skal være autorisert i det land vedkommende er bosatt. Dommer må selv ta initiativet til å overføre sin autorisasjon.

Regodkjenning.

Se ”kommentarer” pkt 13.

1.4. DISIPLINÆRFORHOLD OG KLAGER.

Disiplinærforhold.

Enhver skal under prøven følge gjeldende regler og bestemmelser og opptre overensstemmende med god skikk og bruk. Hardhendt avstraffelse av hund er forbudt. Bruk av pigghalsbånd og strøm, er forbudt. Deltaker skal rette seg etter anvisning fra dommer. Dommeren må ikke klandres for sine avgjørelser. Brudd på regler og bestemmelser kan medføre advarsel, eventuelt bortvisning fra prøveområdet. Disiplinære forhold i prøveområdet påklages til dommer. Forseelser av graverende art skal skriftlig rapporteres til prøveledelsen og NKKs representant innen prøvens utløp. Ved bortvisning refunderes ikke påmeldingsavgiften.

Se ”kommentarer” pkt 13.

Klager.

Vurderinger og avgjørelser som regelverket overlater til dommerens skjønn kan ikke påklages. Deltaker som mener seg skadelidende som følge av brudd på prøvereglene, kan før prøven avsluttes, innlevere skriftlig klage til NKKs representant som behandler klagen på stedet. Avgjørelsen kan appelleres til NKK innen 1 uke sammen med appellgebyr. Protestgebyret er til enhver tid lik det dobbelte av påmeldingsavgiften til Norsk Kennel Klubs utstillinger. Gebyret tilbakebetales hvis klagen godtas.

1.5. DISPENSASJON.

NKKs Hovedstyre kan, når særlige omstendigheter gjør det påkrevet, dispensere fra disse regler.

2. INSTRUKS FOR NKKs REPRESENTANT VED FUGLEHUNDPRØVER.

1. NKKs representant og varamann oppnevnes av NKK, evt. etter forslag fra klubb/forbund.
2. Det skal benyttes autoriserte dommere. Representanten er prøvens høyeste myndighet hva angår fortolkning av regler.
3. Representanten må være tilstede alle prøvedager. NKKs representant kan etter egen vurdering delta på prøven, og dømme hvis det er behov for dette.
4. Om disiplinære forhold oppstår, tar prøvens leder dette opp med NKKs representant og saken forsøkes løst på stedet. Hvis dette ikke lykkes, skal man innrapportere saken til NKK.
5. NKKs representant skal fortløpende gjennomgå dommerkritikkene fra dagens prøve, og spesielt kontrollere at det er overensstemmelse mellom beskrivelse og premiegrad. Hvis dette ikke er tilfelle, tar NKKs representant dette opp på stedet med vedkommende dommer. Premiegrad kan eventuelt endres på stedet forutsatt at feil bruk og/eller fortolkning av prøvereglene kan påpekes. Den fastsatte premiegrad kan etter dette ikke endres dersom det ikke påpekes formelle feil ved arrangementet.
6. For å unngå problemer etter at prøven er avholdt, skal NKKs representant så langt som mulig benytte tiden under prøven til å avdekke eventuelle uoverensstemmelser, og om mulig avklare disse på stedet i samråd med prøvens leder.
7. NKKs representant påser at praktiseringsreglene for dommerfunksjoner og uttak av dommere etterfølges.
8. Når prøven er avsluttet skal NKKs representant sammen med prøvens leder gå gjennom prøvens dokumenter. Hvis prøven er så stor at dette ikke er mulig, sender prøveleder dokumentene til NKKs representant så snart som mulig etter avholdelsen. NKKs representanten sender sluttelig prøven til NKK med sin innstilling.
9. Hvis det fungerer elever ved prøven, skal NKKs representant overvære og delta i behandlingen av disse arbeider sammen med de aktuelle dommere.
10. NKKs representant og prøvens leder kan gå med elev.

3. REGLER FOR HØYFJELLS - OG LAVLANDSPRØVER.

Se NKKs fellesbestemmelser pkt.1.og-/eller kommentarer til fellesbestemmelsene pkt. 13.

3.1. KLASSER:

Unghundklasse (UK): Klassen omfatter hunder yngre enn 24 måneder på prøvens første dag. Det er ingen aldersgrense nedad.

Åpen klasse (AK): Klassen omfatter hunder som har fylt 24 måneder på prøvens første dag.
UK og AK: Antall hunder på hvert prøveparti skal ikke overstige 14 hunder. Under ekstremt vanskelige værforhold bør partienes størrelse vurderes og eventuelt begrenses.

Om særbestemmelser for skogsfuglprøver, se pkt 4.

Om maksimalt antall hunder pr. deltaker, se kommentarer pkt. 13.

Vinnerklasse (VK): Klassen omfatter hunder som i prøveåret eller de to foregående år har fått 1. premie AK eller er premiert i VK. Hunden må være over 24 måneder på prøvens første dag. FKF kan fastsette ytterligere kvalifiseringskrav til spesielle VK - arrangement. Se pkt. 13.

VK: Betingelsen for å arrangere VK-konkurranser er at det deltar minst 10 hunder. Når antallet startende hunder er 20 eller færre, skal konkurransen avvikles som en-dags konkurranse. Ved flere enn 20 startende hunder skal konkurransen gå over flere dager. Dersom VK avvikles over flere dager, er det ikke krav til at det skal være minimum 10 hunder som deltar i finale / semifinale. Her anses minimumskriteriene til antall hunder å være oppfylt og det er da kun de hunder som holder nødvendig klassenivå som deltar i finale / semifinale.

En-dags konkurranser samt første dags konkurranser ved flerdagsprøver benevnes VK. Andre dags konkurranse benevnes VK-finale. NM (Kongepokalløp) og andre store VK-konkurranser kan etter vedtak i FKF arrangeres over tre dager.

Vinnerklassens forskjellige prøvedager benevnes ved 3-dagers prøver:

- 1. dag: VK
- 2. dag: VK-semifinale
- 3. dag: VK-finale

3.2. PRØVEMÅTE OG BEDØMMELSE:

Det dømmes etter kvalitetsprinsippet i unghundklasse og åpen klasse, og etter konkurranseprinsippet i vinnerklasse. Ved kvalitetsbedømmelse vurderes hundens prestasjoner i forhold til en tenkt idealprestasjon. Ved konkurransebedømmelse vurderes hundenes prestasjoner i forhold til hverandre. Bedømmelsen skjer etter dommerens frie, subjektive skjønn basert på prøvereglene. Det skal først og fremst legges vekt på hundens evne til raskt og sikkert å finne fugl og bringe den for skudd, dernest at hunden hurtig og korrekt apporterer, utlagt, felt eller skadeskutt vilt i de klasser der dette er et krav. Hund som halser vedvarende, skal ikke premieres. Hund må ikke sjenere makker ved å henge på. Dommernes vurderinger og avgjørelser er endelige, forutsatt at prøvereglene er fulgt. Vedrørende klager se pkt.1 og/eller pkt. 13.

MERKNAD: Det er viktig at dommeren foretar en helhetsvurdering av hunden, og ikke blir for opptatt av enkelt-detaljer. Prinsippet for bedømmelse er at man "bygger opp" inntrykket av hunden gjennom de enkelt-prestasjoner den viser i løpet av dagen. Det endelige resultatet blir således en samlet vurdering av hundens totale prestasjoner i løpet av dagen. Det er ikke godt dommer prinsipp å bruke tiden til å lete etter feil hos hundene. Alle hunder har sine små eller store mangler. Husk alltid at enhver mangel må vurderes opp mot det positive som vises.

Det er dessuten viktig at dommeren vektlegger de forskjellige disipliner forskjellig, etter deres betydning i praktisk bruk. Ut fra en slik vektlegging blir egenskaper som viltfinnerevne, fuglebehandling, jaktlyst, utholdenhet og samarbeid viktigere enn fart, stil, hode/haleføring o.l.. Disse vurderingene bør komme til uttrykk i den måte hunden bedømmes på.

INNKALLING/KOBLING: Det er god praksis å gi deltakerne beskjed når slippetiden nærmer seg slutten, f.eks. når 2 min. gjenstår. Dette for at de skal gis en mulighet til å holde hunden innenfor et område der den lar seg kalle inn. Når tiden er ute gis beskjed om innkalling. Den skal da umiddelbart innkalles, og gis en rimelig tid til å komme inn til føreren. Det er viktig å merke seg hvilke muligheter hunden har for å adlyde ordren p.g.a. forhold som; avstand til fører, vindretning, om den er arbeider på fot o.l.. Når hunden er kommet inn skal den kobles. Det hunden utretter etter innkalling, men før kobling skal telle med. Dette gjelder for alle klasser. I VK er det dessuten viktig å påse at slippetiden ikke bevisst trekkes ut. I denne klassen er det et vesentlig poeng at hundene skal ha tilnærmet lik slippetid og like muligheter til å finne den fuglen som er i terrenget. Hund som er så egenrådig at den ikke lar seg kalle inn, skal kobles. I AK og VK bedømmes dette strengt, i UK langt mildere. Dersom hunden er ute av syne idet slippetiden er ute, bør ikke letetiden begrenses til et på forhånd bestemt antall minutter. Terrengets beskaffenhet, dommerens inntrykk av hunden, og den konkrete situasjonen må vurderes i hvert enkelt tilfelle. Når føreren har fått rimelig tid til å lete etter hunden, gis koblingsordre og slippet avsluttes. Dersom den senere, og innen rimelig tid finnes i anvist terreng, bør den som en hovedregel ikke slås ut, men gis en ny sjanse. Dette gjelder ikke for hund som stadig blir borte, er egenrådig og har dårlig kontakt med sin fører.

Fordringer:

UK: Dommerne skal overveiende ta hensyn til hva hunden viser av naturlige, jaktlig anlegg som; jaktlyst, viltfinnerevne - lokaliseringsevne, søk, aksjon - fart, intensitet - stil, utnyttelse av vind og terreng, standinstinkt, vilje til å reise fugl og samarbeidsvilje. Hunden skal kunne vise beherskelse i oppflukt og skudd. Tildeling av 1.UK krever at hunden reiser fugl i en jaktbar situasjon.

MERKNAD: For å kunne premiere hunden i UK, må den i minst en jaktbar situasjon ha vist beherskelse i oppflukt og skudd. Dvs. at samtlige kriterier for premiering må oppfylles i en og samme situasjon. Det er ikke anledning til å premiere hund som i en situasjon har tatt stand, og som f.eks. i en annen situasjon viser beherskelse. Med beherskelse i oppflukt og skudd menes at hunden skal kunne stoppes innenfor den effektive rekkevidden av et børseskudd. Unghunden skal kunne reise fugl. For å få 1.UK skal unghunden ha reist fugl i en jaktbar situasjon. Hunder som ved flere anledninger misbruker sjanser på fugl, men som ved en anledning tar stand og forøvrig oppfyller kravet til premiering, bør ikke tildeles høyeste premiering. Evnen til å ta vare på sine sjanser på fugl, er hundens mest verdifulle egenskap. Denne egenskapen bør være godt utviklet hos de hundene som gis 1. UK. Også graden av beherskelse skal vurderes, selv om dette er ikke et hovedpoeng i UK. Hund som ikke viser beherskelse ved å la seg stoppe innenfor den effektive rekkevidden av et børseskudd, skal ikke premieres.

AK: I AK fordres i tillegg et mer skolert, utholdende og erfarent søk enn i UK. Hunden skal respektere makkers stand, fortrinnsvis ved sekundering. Den skal på kommando kunne reise fugl, vise ro i oppflukt og skudd, samt utrede raskt og effektivt. Rapport er et pluss.

MERKNAD: I AK er det vesentlig å nansere premiegradene. Det er samtidig viktig å innskjerpe kravet til 1. AK, som bare skal tildeles en fremragende hund. Det er av betydning at dommeren benytter en kvalitets skala som skjelner tilstrekkelig mellom de ulike prestasjonene. I AK er den høyeste kvalitetsbetegnelse som benyttes. For hund som tildeles slik premie er det viktig å poengtere kravet til effektivitet, dvs. et klart krav til ikke å misbruke sjanser på fugl.

VK: Ved rangering i VK legges vekt på viltfinnerevne, planmessig, stilfullt og effektivt søk, presis lokalisering, effektiv reising, ro i oppflukt og skudd samt ved felling. For å oppnå premiering i VK, forlanges det at hunden har vist apport. Ved utlegging av fugl for apportering skal den utlagte fuglen være av en jaktbar art, hel, frisk, tinet eller tørket. Arrangøren er ansvarlig for å holde et tilstrekkelig antall fugl, minimum to pr. parti pr. dag. Deltaker kan også medbringe egen fugl for apport. Denne må godkjennes av dommeren. Utlegging av fugl skjer av dommer eller av en person denne oppnevner, fortrinnsvis i tilknytning til en jaktbar situasjon (Se forøvrig nærmere retningslinjer).

MERKNAD: *Vinnerklasse (VK) er et konkurranseløp. Det betyr at fastleggingen av rekkefølgen mellom de forskjellige hundene i størst mulig grad må ta utgangspunkt i sammenlignbare prestasjoner. Antall fuglearbeider for hver hund gir for eksempel ikke automatisk uttrykk for rekkefølgen. Her vil også forhold som antall muligheter og måten fuglen behandles på, spille inn.*

I VK konkurrerer alle hundene med hverandre. Det er dette forholdet som ligger til grunn for å kunne rangere alle hundene fortløpende i forhold til hverandre. Det innebærer at dommeren for hvert slipp må sammenligne hundenes prestasjoner i forhold til hva andre hunder har gjort i tidligere slipp. Denne sammenlikningen vil til enhver tid bygge på dommerens subjektive skjønn.

En hunds vesentligste egenskap, er dens viltfinnerevne. At en hund i samslipp med en annen dokumenterer bedre viltfinneregenskaper, er derfor meget vesentlig i den endelige rekkefølge de to imellom. Det innebærer på den annen side ikke at dens tidligere eventuelle minuser - eller makkers tidligere plusser - strykes ut. Om den i senere slipp skulle dokumentere dårlige viltfinneregenskaper, innebærer ikke det at den i et tidligere slipp har slått makker, noen "garanti" for at den gjennom hele konkurransen skal beholde sin plassering i forhold til sin tidligere makker. Hundens totale prestasjoner gjennom dagen avgjør.

I tilfeller der en hund har stand, får makker ikke gå videre framover i terrenget på egen hånd, men gis rimelig tid til å avslutte avspøkingen i det terrenget den arbeider i. Den skal fortrinnsvis gis anledning til å sekundere. I tilfeller der dette ikke er mulig skal den stoppes av fører.

3.3. PREMIERING:

Enhver premiering er betinget av at hunden selvstendig har funnet fugl, tatt stand, brakt fugl for skudd og at det i denne situasjonen er skutt over den etter at fugl har tatt til vingene. Bekkasin ansees ikke som jaktbart vilt.

MERKNAD: *Det er ikke nødvendig å skyte flere ganger over samme hund i UK og AK, enn det som er nødvendig for å avklare hundens reaksjon på skudd. Spesielt bør dette påaktes i UK.*

UK og AK: Ordinære premiegrader er 1., 2. og 3. premie, samt 0 premie. For å kunne tildele 1. premie i kvalitetsklasse, skal hunden ha vært grundig avprøvd, minst i 60 minutter.

1. premie, tildeles bare hund som viser *fremragende* prestasjoner. Tildeling av 1.premie AK krever at hunden kan apportere. Dette skal dokumenteres ved gyldig apportbevis eller ved at apport på utlagt fugl utføres under prøven.

2. premie tildeles hund som dommerne anser som en *meget god* jakthund, men hvor mindre feil eller mangler gjør at den ikke kan få 1. premie. 3. premie tildeles hund som anses som en *god* jakthund.

VK: Premiering i vinnerklasse forutsetter høyt klassenivå. Dommerne kan, basert på hundens prestasjoner dele ut fra 0 til 6 premier (1. til 6. premie) på hvert konkurranseparti ved 1, 2 og 3-dagers prøver. Hunder som får 1. og 2. premie i VK, VK-semifinale og VK-finale skal være prøvet mot hverandre. Den øvrige premierrekkefølge fastsettes ved dommernes subjektive skjønn.

CACIT/CK: CACIT, som bare kan tildeles ved de prøver som FKF på forhånd har innstilt til slik status, kan tildeles hund som vinner VK-finale og Reserve-CACIT kan gis til hund som blir nr. 2 i VK-finale. For å kunne tildeles disse utmerkelsene, må hunden ha vist særdeles fremragende prestasjoner. Samtlige funksjonskrav, bortsett fra sekundering og rapport, må være vist. CK (Certifikatkvalitet) kan tildeles hund som får 1.VK eller 2.VK, respektive samme plasseringer i VK-finale og semifinale. Tittelen Norgesmester tilfaller vinneren av VK-finale på FKFs hovedprøve og NM-vinter

MERKNAD: *VK er en konkurranse blant landets potensielt beste hunder. Konkurransen skal være krevende, og det er lite tilfredsstillende å avslutte denne med en total slippetid på f.eks. 15 minutter(10 + 5), - som av og til har vært praktisert av enkelte dommere. Slippetiden skal være tilnærmet lik for alle hunder. Dette er et viktig poeng i VK, der evnen til å finne fugl innenfor et bestemt tidsrom, er et av de konkurransemomentene som tillegges størst vekt i vurderingen av den enkelte hund. En 20-hunders-VK bør minst avvikles over 3 runder med eksempelvis; 15 + 10 + 10 minutter slippetid. Den enkelte dommer står imidlertid fritt i å avgjøre dette. Hovedpoenget er at hundene skal være skikkelig avprøvd, og at dagen benyttes, dog uten at man på noen måte skal overdrive dette. Når VK arrangeres med flere partier, må det tilstrebes at prøvetiden for hundene på de forskjellige partier er tilnærmet lik. Prinsippet om lik slippetid må også gjelde for konkurranser som går over flere dager. De hunder som ikke blir slått ut etter å hatt sitt slipp, skal prøves i neste runde. Det er ikke anledning til å vurdere hele partiet, for så å ta stilling til hvor mange hunder som skal prøves i neste runde.*

4. REGLER FOR SKOGSFUGLPRØVER.

Se NKKs fellesbestemmelser pkt.1.og-/eller kommentarer til fellesbestemmelsene pkt.13.

4.1. ARRANGEMENT:

Prøven kan arrangeres som 1-dags prøve eller flere dagers prøve med egen prøvestatus for hver dag. Samme hund kan kun starte en gang pr. prøvedag. Kjentmann og kart stilles til disposisjon for dommer såfremt han ikke har gitt beskjed om at dette er unødvendig. Spørsmål om å ta med dommeraspirant/elev forelegges dommer i rimelig tid før prøven.

4.2. KLASSE:

Åpen klasse (AK) for hunder som har fylt to år prøvedagen.

4.3. PRØVEMÅTE OG BEDØMMELSE:

Det benyttes en-dommer system. Hundene prøves enkeltvis. Hver dommer kan bedømme inntil 6 hunder i løpet av prøvedagen. Ved alle skogsfuglprøver bør en ha anledning til å felle fugl. På prøver med felling er det tillatt med bare 1 gevær pr. parti. Dommer avgjør om fører eller dommer skal skyte over hunden. Ingen kan følge med som tilskuer uten fører og dommerens samtykke. Like prøvebetingelser for hundene bør tilstrebes.

Fordringer: Dommerne skal særlig være oppmerksom på og vurdere; stillferdig og forstandig søk i godt samarbeide med fører, viltfinnerevne, presis stand, hurtig og sikker avanse med rask reising av fugl. Hunden skal være under jaktmessig kontroll i hele prøvetiden og vise ro i oppflukt og skudd og ved felling. Rapport er et stort pluss. For at rapport skal godkjennes må fugl sees eller høres. Innkalt rapport godkjennes. For enhver premiering er det en forutsetning at hunden minst en gang i løpet av prøven selvstendig har funnet fugl, tatt stand, brakt fugl for skudd og at det i denne situasjonen er skutt over den etter at fugl har tatt til vingene. For å bli tildelt premie kreves at hunden minst en gang under prøven viser apport i forbindelse med en jaktbar situasjon. Felt fugl skal alltid rapporteres. Bruk av bjelle eller andre tekniske hjelpemidler til å lokalisere hunden, tillates ikke. Bruk av farget markeringsbånd / dekken anses ikke som et slikt hjelpemiddel og er følgelig tillatt.

4.4. PREMIERING:

Det anvendes kvalitetsbedømmelse med premiegradene; 1. premie, 2. premie, 3. premie, samt 0 premie. For tildeling av 1. AK skal prøvetiden være minst 60 minutter. For særdeles fremragende arbeid kan ÆP (ærespremie) gis som et kvalitetstillegg til 1. AK. ÆP på skogsfuglprøve kan bare tildeles hvis hunden under prøven har vist rapport.

4.5. GJENNOMFØRING AV NORGESMESTERSKAP - NM-SKOG:

Arrangement:

NM-skog kan arrangeres med minimum 16 påmeldte hunder og maksimum 48 startende hunder. Er deltakerantallet høyere enn 24 hunder, arrangeres prøven over 3 dager. Ved overtegning, går hunder med ÆP oppnådd på skogsfuglprøve foran. Deretter foretas loddtrekning. . Se også ”kommentarer” pkt. 13

Deltakelse:

NM-skog er åpent for hunder som har oppnådd 1 premie AK eller VK-premiering i inneværende eller i et av de to foregående år. Se også ”kommentarer” pkt.13

Prøvemåte og bedømmelse:

Ved NM- finaler skal det være felling med den samme apportpraktisering som for høyfjell og lavland. Alle partier dømmes etter NKKs regler for skogsfuglprøver.

Spesielt for kvalifiseringspartiene:

Det premieres på samme måte som ved vanlig skogsfuglprøve. Fra hvert av partiene sender dommer inntil 2 hunder videre til neste dags prøving. Hund som sendes videre behøver ikke å være premiert, men hund med premie går foran upremiert. Det er en betingelse for alle hunder som går videre at de har vist høyt klassenivå, bestått apportprøve og har minst 60 minutters slipptid, fordelt på to omganger.

Merknad: Ved første og andre dags avprøving kan man tillate at hver dommer dømmer inntil 6 hunder og da at inntil tre hunder da sendes videre til neste dag. Dvs. at med maks. deltakerantall på 48 hunder kan avhjelpe dommerbehov og arrangørens økonomi ved å redusere fra 12 til 8 partier første dag, og fra 6 til 4 partier andre dag. Ved bedømming av fire hunder på hvert parti sender dommer inntil 2 hunder videre til neste dags prøving. Hund som sendes videre behøver ikke å være premiert, men hund med premie, minimum 2 AK går foran upremiert. Hund som ikke oppnår premie i kvalifiseringen må avlegge apportprøve for å gå videre.

Spesielt for finalepartiene:

Finaleomgangene er begrenset til inntil tre partier á fire hunder. Det dømmes etter de vanlige regler for skogsfuglprøve, men uten AK premiering. Avprøvingen er siktet inn på å bestemme rangeringen, men både søk, fuglebehandling og apport må være premieringsverdi av høy klasse. For premiering må hund minst være prøvet 60 minutter fordelt på 2 omganger. Finalepartiene samles på avtalt sted, 6 timer etter opprop. Dommerne sammenligner kritikkene og setter opp rangeringen. Dommerne har anledning til fortsatt prøving av en eller flere hunder, hvis de finner dette nødvendig for rangeringen. Disse slipp dømmes av to dommere. Slipprekkefølgen avgjøres ved lodd trening.

Premiering:

Inntil 6 hunder kan premieres, fra 1. til 6. premie NM-skog. Premiering i finalen i NM-skog godskrives poeng etter samme skala som i VK. Tittelen Norgesmester-skog og eventuell Kongepokal eller NKK-pokal tildeles den seirende hund.

5. REGLER FOR NORSK DERBY.

Se NKKs fellesbestemmelser pkt.1.og-/eller kommentarer til fellesbestemmelsene pkt.13.

5.1. GENERELT:

Vedtatt av NKKs Hovedstyre 25.10.72. Revidert siste gang 2003.

5.2. ARRANGEMENT:

Norsk Derby er et konkurranseløp for stående fuglehunder registrert i NKK eller register anerkjent av NKK. FKF og Derbykomitèen er overlatt den praktiske gjennomføringen av Norsk Derby. Derbykomitèen kunngjør når og hvor Norsk Derby avholdes. Konkurransen avvikles over 2 eller 3 dager avhengig av antall deltagende hunder.

- 1. dag – Kvalifisering
- 2. dag - Semifinale (evt. finale)
- 3. dag – Finale.

5.3. DELTAKELSE:

Konkurrerende hunder skal ikke være 24 måneder på løpets 1. dag. Ingen hund kan konkurrere mer enn en gang i Norsk Derby. Krav til deltagelse er 1. premie UK.

5.4. PÅMELDING:

Påmeldingsfristen til Norsk derby settes til 1. mai samme år som prøven avholdes. Påmeldingsavgiften fastsettes av FKF.

5.5. PRØVEMÅTE OG BEDØMMELSE:

Bedømmelsen skjer etter dommernes frie skjønn. Dommeren skal ta overveiende hensyn til hva hundene viser av naturlige jaktlige anlegg som:

- jaktlyst
  - søk (aksjon og fart, intensitet og stil, utnyttelse av vind og terreng)
  - viltfinnerevne og lokaliseringsevne
  - utviklet standinstinkt
  - vilje til å reise vilt
  - samarbeidsvilje og jaktbarhet (skal kunne vise beherskelse i oppflukt og skudd)
- Først i annen rekke skal dommerne ta hensyn til uttrykk for dressur. Dommerne kan avbryte prøving av hund som ikke viser tilstrekkelig jaktlige anlegg.

5.6. DOMMERKRITIKKER:

I kritikkene for Norsk Derby skal dommerne begrunne sine avgjørelser slik at kritikkene kan tjene som rettleiding for oppdretterne. Det skrives dommerkritikk for hver prøvedag med innstilling til hvilke hunder som går videre til neste dags konkurranse. Finalekritikkene formes som konkurransekritikker heat for heat.

5.7. PREMIERING:

Første dag (Kvalifisering) : Inntil 6 premieringer på hvert parti, for hunder med godkjent fuglearbeid. Premieringen benevnes 1.pr ND kval. Osv.

Annen dag (Semifinale) : Inntil 6 premieringer på hvert parti, for hunder med godkjent fuglearbeid. Premieringen benevnes 1.pr ND Semifinale osv.

Finale: Det kan utdeles inntil seks premier Betingelse for premiering er at hunden under finaleomgangen har brakt fugl for skudd, og at det er skutt over den. Det er ikke en betingelse for deltakelse i finaleomgangen at hunden har brakt fugl for skudd under kvalifiseringsprøven eller evt. semifinale. De to hunder som tildeles 1. og 2. premie skal ha vært prøvet direkte mot hverandre i finaleomgangen innen endelige premiegrader fastsettes. Den øvrige premierrekkefølge kan fastsettes ved skjønn. Dommerne kan holde tilbake inntil samtlige premier, i fall ingen hund finnes verdig til premiering i Norsk Derby. De premierte hunder får pengepremier.

Dessuten premieres på følgende måte:

Den seirende hund tildeles tittelen NORSK DERBYVINNER (årstall) og hundens og eierens navn innføres i Derbyprotokollen. Hundens eier får rett til å oppbevare Derbypokalen og Derbyprotokollen inntil 1. august neste år, da den uoppfordret skal leveres tilbake til NKK. Derbypokalen kan aldri vinnes til eie. Den holdes forsikret av NKK. Vinneren får en miniatyr av Derbypokalen til eie. Oppdretteren av Derbyvinneren får minnepremie. De øvrige premierte hunder får spesialpremier.

5.8. DERBYKOMITÈEN:

NKKs hovedstyre oppnevner etter innstilling fra FKF hvert år en Derbykomitè på tre medlemmer. Komitèen velger selv sin formann. Komitèen trekker opp retningslinjene for Norsk Derby, og kan innstille til forandringer i Derbyreglene. Derbykomitèen fastsetter pengepremiens størrelse. Komitèen fastsetter neste års startkontingent i ulike terminer, og underretter arrangøren om dette i god tid innen påmeldingen skal skje.

5.9. REGLER, FORANDRINGER, DISPENSASJONER:

I den utstrekning intet annet fremgår av ovennevnte Derbyregler skal NKKs vanlig jaktprøve regler for stående fuglehunder gjeldende på det tidspunkt Derbyløpet avvikles, legges til grunn.

6. REGLER FOR UNGHUND GRAND PRIX.

Se NKKs fellesbestemmelser pkt.1.og-/eller kommentarer til fellesbestemmelsene pkt.13.

6.1. GENERELT:

Unghund Grand Prix er et utholdenhets- og konkurranseløp for unghunder vedtatt av FKFs representantskap i 1987.

6.2. ARRANGEMENT:

Løpet er innstiftet av Telemark Fuglehundklubb i 1987, og arrangeres i høyfjellet i Sør-Norge. Prøven avvikles etter NKKs prøveregler, og går over to dager, hvor alt teller fra først til sist.

6.3. DELTAKELSE:

Løpet er åpent for unghunder som har oppnådd 1. premie UK på jaktprøve for stående fuglehunder.

6.4. PÅMELDING:

Skriftlig påmelding på vanlig skjema undertegnet av eier/fører skal inneholde hundens fulle navn, registrerings nr., fødselsdato, rase, kjønn og farge. Oppdretters og eiers navn og adresse skal fremgå av påmeldingen. Påmelding skjer vanligvis innen 5 dager før første prøvedag.

6.5. PRØVEMÅTE OG BEDØMMELSE:

Bedømmelsen starter første dag med lik prøvetid for alle hunder, etter loddrekning rekkefølge, med en slippetid på 45 minutter, - og de som har mulighet til å gå videre til andre dag skal deretter ha et slipp på 15 minutter. Bedømmelsen skjer begge dager etter dommerens frie subjektive skjønn. Dommerne skal overveiende ta hensyn til hva hunden viser av naturlige jaktlige anlegg som; jaktlyst, søk, aksjon, fart, intensitet, stil, utnyttelse av vind og terreng, viltfinnerevne, lokaliseringsevne, standinstinkt, vilje til å reise fugl og samarbeidsvilje. Hunden skal vise beherskelse i oppflukt og skudd. Det er ingen betingelse for videre deltakelse at hunden har brakt fugl for skudd første dag. Fra første dags avprøving skal det tas ut et likt antall fra hvert parti til andre dags prøve. Andre dag starter hundene etter loddrekning med en slippetid på 30 minutter. Dommerne fastsetter den videre slipprekkefølge og slippetid, slik at det kan rangeres 6 hunder til premier. Det er en betingelse at hunden i løpet av de to prøvedagene selvstendig har funnet fugl, tatt stand, brakt fugl for skudd, og at det i denne situasjonen er skutt over den. Under rangeringen skal det legges vesentlig vekt på hundens format og utholdenhet. Rangeringen gjennomføres som matching ved å begynne med lavest rangerte hund, som på den måte skal ha mulighet til å arbeide seg oppover i rangeringen til den eventuelt blir slått av makker.

6.6. DOMMERE:

To dommere fra første dags avprøving skal dømme finalen. Med flere partier fra første dag, må dommerne være særdeles nøye med å beskrive hver hunds prestasjoner i

dommerkritikkene, og begrunne sine avgjørelser. Dette er selvsagt viktig for begge dagers bedømmelse slik at kritikkene kan tjene som rettleiding for oppdretterne.

6.7. PREMIERING:

Det premieres inntil 6 hunder. Vinneren gis tittelen: UNGHUND GRAND PRIX-VINNER (årstall).

7. REGLER FOR UNGHUND ARCTIC CUP.

Se NKKs fellesbestemmelser pkt.1.og-/eller kommentarer til fellesbestemmelsene pkt.13.

7.1. GENERELT:

Unghund Arctic Cup er et utholdenhets- og konkurranseløp for unghunder. Vedtatt av FKF's representantskap 1989.

7.2. ARRANGEMENT:

Løpet er innstiftet av Vest-Finnmark Fuglehundklubb og arrangeres på Finnmarksvidda senvinter. Prøven avvikles etter NKKs prøveregler, og går over to dager, hvor alt teller fra først til sist.

7.3. DELTAKELSE:

Rett til å delta har hund som er registrert i NKK, eller i utenlandsk organisasjon godkjent av NKK. Løpet er åpent for unghunder som har oppnådd 1. premie UK på jaktprøve for stående fuglehunder.

7.4. PÅMELDING:

Skriftlig påmelding på vanlig skjema undertegnet av eier/fører skal inneholde hundens fulle navn, registrerings nr., fødselsdato, rase, kjønn og farge. Oppdretters navn og eiers navn og adresse skal fremgå av påmeldingen. Påmelding skjer vanligvis 5 dager før første prøvedag.

7.5. PRØVEMÅTE OG BEDØMMELSE:

Bedømmelsen starter første dag med lik prøvetid for alle hunder etter loddtrekningsrekkefølge, med slipptid på minimum 30 minutter etter føreforhold, og de som har mulighet til å gå videre til andre dag skal deretter ha slipp på 15 minutter. Bedømmelsen skjer begge dager etter dommernes frie subjektive skjønn. Dommerne skal overveiende ta hensyn til hva hunden viser av naturlige jaktlige anlegg som; jaktlyst, søk, aksjon, fart, intensitet, stil, utnyttelse av vind og terreng, viltfinnerevne, lokaliseringsevne, standinstinkt, vilje til å reise fugl og samarbeidsvilje. Hunden skal vise beherskelse i oppflukt og skudd. Det er ingen betingelse for videre deltakelse at hunden har brakt fugl for skudd første dag. Fra første dags avprøving skal det tas ut inntil 40% av startende hunder som går videre til andre dags prøve. Andre dag starter hundene etter ny loddtrening med en slipptid på 30 minutter. Dommerne fastsetter den videre slipprekkefølge og slipptid, slik at det kan rangeres inntil 6 hunder til premier. Det er en betingelse at hunden i løpet av de to prøvedagene selvstendig har funnet fugl, tatt stand, brakt fugl for skudd, og at det i denne situasjonen er skutt over den. Under rangeringen skal det legges vesentlig vekt på hundens format og utholdenhet. Rangeringen gjennomføres som matching ved å begynne med lavest rangerte hund, som på den måte skal ha mulighet til å arbeide seg oppover i rangeringen til den eventuelt blir slått av makker.

7.6. DOMMERE:

To dommere fra første dags avprøving skal dømme finalen. Med flere partier første dag, må dommerne være særdeles nøye med å beskrive hver hunds prestasjoner i dommerkritikkene, og begrunne sine avgjørelser. Dette er selvsagt viktig for begge dagers bedømmelse slik at kritikkene kan tjene som rettleddning for oppdretterne. Det skrives dommerkritikk for såvel kvalifiseringsprøve som for finaleomgang. Finalekritikkene formes som konkurransekritikker heat for heat.

7.7. PREMIERING:

Det premieres inntil 6 hunder. Vinneren gis tittelen: UNGHUND ARCTIC CUP - VINNER (årstall).

8. REGLER FOR FORUS OPEN.

Se NKKs fellesbestemmelser pkt.1.og-/eller kommentarer til fellesbestemmelsene pkt. 13.

8.1. GENERELT:

Høystatusløpet har betegnelsen Forus Open for Unghunder og er godkjent av FKFs representantskap i 1989.

8.2. ARRANGEMENT:

Høystatusløpet arrangeres i første halvdel av november i tilknytning til Lavlandsprøven på Forus.

8.3. DELTAKELSE:

Løpet er åpent for unghunder som har oppnådd 1. premie UK på jaktprøve for stående fuglehunder. Hundene må ikke ha fylt 2 år på prøvens første dag.

8.4. PRØVEMÅTE OG BEDØMMELSE :

Forus Open arrangeres over 2 dager. Vanlig unghundbedømmelse første dag, men med rangering for å få de beste hundene til finalen. Ingen av de hunder som går videre, må ha vist prestasjoner som diskvalifiserer for 1.UK.

8.5 PREMIERING

Poenggivning i finalen som i Unghund Grand Prix.

9. REGLER FOR SØR-NORSK UNGHUNDMESTERSKAP.

Se NKKs fellesbestemmelser pkt.1.og-/eller kommentarer til fellesbestemmelsene pkt.13.

9.1. DELTAKELSE.

Sør-Norsk mesterskap for unghunder er et konkurranseløp for stående fuglehunder registrert i NKK eller i utenlandsk organisasjon godkjent av NKK.

Rett til å delta har unghunder som er premiert på jaktprøve for stående fuglehunder med 1 UK premie, og som ikke har fylt 24 måneder prøvens første dag.

9.2. PÅMELDING.

Skriftlig påmelding på vanlig prøveskjema undertegnet av eier/fører skal inneholde hundens fulle navn, reg. nr. fødselsdato og år, kjønn og farge. Oppdretters og eiers navn skal fremgå av påmeldingen. Påmelding skjer seinest 14 dager før første prøvedag. Alle deltakere skal dokumentere retten til å starte ved fremlegging av kopi av dommerkritikk der premiering på jaktprøve fremgår. Slik dokumentasjon sendes arrangør sammen med påmelding.

9.3. ARRANGEMENT.

Løpet er innstiftet av Vestlandet´s Fuglehundklub og Agder Fuglehundklub, og arrangeres i høyfjellet i Sør-Norge om vinteren. Prøven avvikles etter NKK´s prøveregler, men er et konkurranseløp som avvikles over 1 - 3 dager avhengig av antall deltakende hunder. Det kan starte inntil 20 hunder pr parti. Det betales startkontigent etter samme satser og regler som for vinnerklasse.

9.4. BEDØMMELSE.

Hvert parti skal bedømmes av 2 autoriserte dommere. Bedømmelsen skal skje etter dommernes frie subjektive skjønn basert på jaktprøvereglene. Det kreves fremragende unghundkvaliteter (kvalitet til 1. premie) for rett til avansement i konkurransen. Det er ingen forutsetning for avansement til evt. semifinale og finale at hunden har tellende fuglearbeid. For øvrig skjer bedømmelsen som i en vinnerklasse hva angår administrasjon, slippetid, rangering, oppsett 2. runde osv. Det skal skrives fortløpende dreiebok for alle dager.

9.5. PREMIERING.

Det premieres på samme måte som i en vinnerklasse fra 1. – 6. premie. Det premieres inntil 6 hunder i finalen. Jaktprøvereglenes vanlige fordringer for premiering av unghunder legges til grunn. Den seirende hund i finalen tildeles tittelen Sør-Norsk unghundmester Vinter (årstall).

10. REGLER FOR "HØYFJELLSPOKALEN".

Se NKKs fellesbestemmelser pkt.1.og-/eller kommentarer til fellesbestemmelsene pkt.13.

10.1. GENERELT:

Reglene er revidert i 1973 og justert 1975,1982 og 1997. Høyfjellspokalen ble stillet til Norsk Kennel Klubs disposisjon av herr Martin Stenersen. Med samtykke fra giverens arvinger er reglene for utdeling av pokalen justert til å lyde: Formålet med "Høyfjellspokalen" er å søke å fremme avlen av gode brukshunder innen de forskjellige stående fuglehundrasene. Pokalen stilles til NKKs disposisjon for konkurranse mellom hunder i norsk eie.

10.2. ARRANGEMENT:

Konkurransen søkes avholdt årlig ved arrangement etter nærmere bestemmelser av NKKs Hovedstyre. Hovedstyret i NKK kan delegere arrangementet for Høyfjellspokalløpet til samarbeidende klubber eller deres felles organer. Arrangøren kan la en eller flere av de samarbeidende klubber stå som teknisk arrangør for løpet. Siden 1982 har NKK delegert gjennomføringen og håndhevelsen av regelverket for denne konkurransen til FKF's styre.

NKK holder pokalen tyveri- og brannforsikret for et beløp som fastsettes av Hovedstyret. Melding om utfallet av hvert års konkurranse gis fra arrangøren til NKKs Hovedstyre.

10.3. DELTAKELSE:

Hver raseklubb for de stående fuglehundraser uttar lag for sin rase med 3 navngitte hunder som påmeldes til arrangøren innen en uke før løpet. Inntil 2 reservehunder kan erstatte de anmeldte hunder mot beskjed senest innen loddtrekningen kvelden før konkurransen. Ved påmelding betaler de deltagende klubber arrangøren den fastsatte startkontingent for laget. Kontingenten refunderes ikke.

10.4. PRØVEMÅTE OG BEDØMMELSE:

Konkurrentenes rekkefølge avgjøres ved loddtrekning, slik at hunder av forskjellige raser konkurrerer mot hverandre. Når intet annet fremgår av disse regler, skjer konkurransen etter NKKs gjeldende regler for fuglehundprøver.

Ved bedømmelsen gis hver hund poeng i følgende disipliner:

Jaktlyst	0 - 10 poeng
Reviering	0 - 10 poeng

Viltfinnerevne	-10 - 10 poeng
Fuglebehandling	- 2 - 10 poeng
Diskvalifiserende regelbrudd	-5 - 0 poeng

Poengskalaen er:

10 = Særdeles fremragende

8-9 = Fremragende

6-7 = Meget godt

4-5 = Godt

1-3 = Svakt

0-10 = Dårlig

10.5. PREMIERING:

For hvert lag summeres de poeng summer lagets hunder har fått. Det lag som får flest poeng, seirer i klubbkonkurransen. Den hund på det seirende lag som får flest poeng tildeles pokalen. For utdeling av Høyfjellspokalen forutsettes minst at beste hund på det vinnende lag i løpet av konkurransen har brakt fugl for skudd, og at det er skutt over den. Minnebeger utdeles til hver av hundeeierne på det vinnende lag. Hundeeier som 3-tre ganger har fått tildelt pokalen for beste hund på det seirende lag, får pokalen til eie. Hvert års pokalvinner får inngravert rasenavnet, hundens og eierens navn på pokalen. Pokalen skal leveres til FKF i god tid før neste års prøve. Tittelen Norgesmester lag, tilfaller vinneren av Høyfjellspokalløpet.

11. REGLER FOR KOMBINERT JAKTPRØVE.

Se NKKs fellesbestemmelser pkt.1.og-/eller kommentarer til fellesbestemmelsene pkt.13.

11.1. ARRANGEMENT:

Den kombinerte jaktprøve omfatter prøvegrenene feltarbeid, vannarbeid, sporarbeid og søksapport. Prøven kan avvikles som full kombinert prøve med gjennomføring av alle disipliner ved samme arrangement, eller som delt prøve med vannarbeid, sporarbeid og søkapport - apportgrenene – ved ett arrangement og feltarbeid for seg ved et annet arrangement. Feltarbeidet arrangeres som høyfjellsprøve, lavlandsprøve eller skogsfuglprøve. Det kan avvikles som eget arrangement, eller resultat oppnådd ved vanlig åpen jaktprøve kan benyttes. Resultatet i apportgrenene ved en og samme prøve kan brukes i kombinasjon med ett, og bare ett, prøveresultat i feltarbeid oppnådd i samme kalenderår.

Unntak fra dette er arrangement hvor det på stedet utdeles premie i full kombinert prøve. Her må alle resultat i såvel apportgrenene som i feltarbeid være oppnådd under prøven. Resultat oppnådd ved full kombinert prøve kan ikke brukes videre. Resultat i apport - grenene og/eller i feltarbeid oppnådd i UK/AK etter Svenska Kennelklubbens "Regler for jaktprov med vorsth" gyldig fra 01.07.82 kan benyttes ved delt prøvearrangement samme kalenderår. Avprøving i søksapport skal i slike tilfeller finne sted ved vann- og sporprøver i Sverige.

11.2. PREMIERING:

Ved prøve i apportgrenene utdeles 1., 2. eller 3. premie apport. For hver disiplin gis skriftlig kritikk og karakter etter skala fra 0-10 med 10 som beste resultat. Hund som ikke har oppnådd minst 4 i hver øvelse, kan ikke premieres.

For å få 1. pr. apport kreves minst 8 poeng i hver disiplin.

For å få 2. pr. apport kreves minst 6 poeng i hver disiplin.

For å få 3. pr. apport kreves minst 4 poeng i hver disiplin.

Premie kun fra apportprøve meritterer ikke til start i VK på utstilling eller jaktprøve.

Premiegradene i kombinert er 1, 2. eller 3. premie UK/AK – kombinert. Alternativt 1, 2. eller 3. premie VK - kombinert.

Premieringer fra vanlig høyfjells-, lavlands - eller skogsfuglprøver kan kombineres med en apportpremie til en kombinert-premie. Premiering fra VK kan kombineres med en apportpremie til en kombinertpremie ut fra sammenlignbare poengsummer i AK fra tabellen nedenfor.

Eksempler:

Hund som har oppnådd 1.premie UK apport samme kalenderår som hunden har oppnådd 3. UK på lavland, får en 3.premie UK kombinert.

Hund som har oppnådd 1.AK høyfjell samme kalenderår som hunden har oppnådd 2.premie AK apport, får en 2. premie AK kombinert.

Hund som har oppnådd 1. premie AK apport samme år som hunden har oppnådd 3.VK semifinale, får en 1.VK kombinert.

UK/AK

Premiegrad Karakterer Koeffisient Poeng

---

1. pr. AK med ÆP skogsfuglprøve 10 9 90
  1. pr. AK eller UK 8 9 72
  2. pr. AK eller UK 6 9 54
  3. pr. AK eller UK 4 9 36
-

VK

Premiegrad Karakterer Koeffisient Poeng

---

1. VK M/Cacit 10 9 90
  1. VK M/CK
  2. VK M/Res. Cacit
  2. VK M/CK
-

1. VK Finale/Semifinale 9 9 81
  2. VK Finale/Semifinale
  3. VK Finale (3. dag)
  1. VK
-

3. VK Semifinale 8 9 72
  4. VK Finale/semifinale
  5. VK Finale (3. dag)
  6. VK Finale (3. dag)
  2. VK
-

5. VK semifinale/finale (2. dag) 7 9 63

6. VK semifinale/finale (2. dag)

3. VK

---

4. VK 6 9 54

5. VK

6. VK

11.3. REGISTRERING AV RESULTATER:

NKKs registrering av premieringer i kombinertjaktprøve der felt-arbeid er avlagt ved vanlig høyfjells-skogsfugl- eller lavlandsprøve skjer således: - Innen 1. desember i det kalenderåret prøven er holdt sender hundens eier sin raseklubb en oppstilling over de resultater som ønskes registrert, både i feltarbeid og apportgrenene. Resultatet dokumenteres med kopi av prøvekritikken. Av hver kritikk må fremgå hundens navn, registrerings nr., arrangør, prøvested, dato og prøvens ref. nr. (fåes hos prøveleder). For sent innsendt resultat vil ikke bli registrert. Raseklubben sender innen 1. februar det følgende år resultatet samlet til NKK for registrering.

11.4. GJENNOMFØRING AV DE ENKELTE PRØVEDISCIPLINER.

Feltarbeid: Feltarbeidet ved separat arrangert prøve avlegges, vurderes og premieres etter samme retningslinjer som de øvrige jaktprøver for stående fuglehunder.

Vannarbeid, sporarbeid og søksapport: I disse disiplinene prøves hundene enkeltvis. Ved innbydelsen til prøven må det fremgå hvilken viltart som benyttes som apportobjekt.

Vannarbeid: Hundens vannpasjon og dens evne til samarbeid med fører for å lokalisere viltet og apportere det fra vannet skal prøves. Til vannarbeidet benyttes døde ender eller måker. Ved standplassen skal dommeren meddele føreren hvor han og hunden skal stå når fuglen kastes og hvor avlevering skal finne sted. Dette skal være minst 5 meter fra vannkanten slik at hunden har god anledning til å se fuglen bli kastet. Her skal fører oppholde seg mens hunden arbeider. Hunden skal kun dirigeres med tegn, tilrop eller fløyte. Hjelpemidler som ekstra skudd, steinkast o.l. er ikke tillatt. Hunden skal sitte fri ved førers fot inntil apportordre gis etter tegn fra dommeren. Dommeren avgjør når prøving av en hund skal avsluttes.

Særskilt for UK: Vannarbeid i UK utføres ved apport av en fugl som kastes fra stranden ut på dypt vann. Skudd løses ikke.

Særskilt for AK: Vannarbeid i AK utføres ved apport av en fugl som umiddelbart etter skudd kastes fra båt minst 50 meter fra strandstedet. På vei mot fuglen skal hunden forsere et våtmarksområde. Den del av strekningen hunden må svømme over skal stå i forhold til prøveområdets beskaffenhet, slik at den samlede vanskelighetsgrad er mest mulig lik fra prøve til prøve.

Sporarbeid (gjelder kun AK): Hundens evne til å spore opp og apportere såret småvilt skal prøves. Sporobjektet skal være rype, fasan eller skogsfugl etter prøveleders valg. Dypfryst, opptint fugl kan benyttes. Sporet legges i bukter med hovedretning mest mulig i medvind. Det bør gå dels gjennom åpen mark og dels gjennom vegetasjonsrikt terreng, og på betryggende

avstand fra tidligere lagte spor. Standplassen og sporets forløp markeres. Ved sporets slutt legges viltet, eventuelt et annet enn det som er slept, men av samme art. Føreren får anvist startplass og sporretning ("skuddsted" og "fluktretning").

Finner ikke hunden viltet, har fører rett til å kalle den inn til startstedet og starte på nytt inntil to ganger. Sporet i AK skal være minst 200 meter langt og ha minst 3 stk. retningsforandringer. Hunden kan føres frem til startpunktet i line. Der må hunden løses fra linen. På kommando skal hunden selvstendig finne sporet som begynner i en firkant på 10 x 10 meter minst 20 meter fra startstedet. Første spormarkering skal stå ca. 50 meter fra sporets begynnelse. Føreren skal oppholde seg på startstedet så lenge hunden er under prøving. Fremme ved viltet skal hunden uten spesiell kommando gripe det og raskt vende tilbake til standplass hvor det avleveres til føreren.

Søkkapport: Hundens evne til å lokalisere og apportere skadet småvilt som ikke har etterlatt seg spor skal prøves. Det benyttes samme apportobjekt som ved sporarbeidet. Apportobjektet legges ut i terrenget slik at det ikke er synlig fra standplassen, og uten at fører eller hund har kunnet observere utleggingen. Videre må utleggingen skje på en slik måte at hunden ikke bruker utleggerens spor til hjelp ved lokalisering av viltet. Dommeren anviser "fluktretningen" og standplassen hvor start og avlevering skal finne sted, og hvor fører skal oppholde seg så lenge hunden er under prøving. På kommando skal hunden ved utnyttelse av vinden av søke det anviste terreng, lokalisere viltet som gripes og straks bringes tilbake til startstedet hvor det avleveres til føreren. Fører kan dirigere hunden ved tegn, tilrop eller fløyte. Dommeren avgjør når prøving av hunden skal avsluttes.

Særskilt for UK: Avstanden fra standplass til apportobjektet skal være minst 20 meter. Prøveområdet skal være oversiktlig, åpen mark, og apportobjektet plasseres slik at vinden blir best mulig for hunden, forholdene tatt i betraktning.

Særskilt for AK: Det benyttes her 2 stk. apport objekter. Avstanden fra standplassen til Apport objektet skal være minst 50 meter og avstanden mellom dem minst 10 meter. Prøveområdet skal dels være åpen mark, dels tettere vegetasjon. Det skal ikke blåse medvind fra standplassen til apport objektene. For å kunne godkjennes må hunden bringe begge apport objektene til startstedet hvor de avleveres til føreren.

12. CHAMPIONATREGLER FOR GRUPPE 7 STÅENDE FUGLEHUNDER.

12.1. NORSK JAKTCHAMPIONAT (NJCH):

(teksten er hentet fra NKK`s ”Championatregler”)

Foruten å ha oppnådd 25 poeng på jaktprøve i Norge etter nedenstående spesifiserte regler, samt oppnådd 1. premie på offisiell utstilling etter fylte 24 mnd, må hunden i tillegg ha oppnådd et av følgende kriterier: ÆP på skogsfuglprøve, CACIT, Reserve-CACIT eller 1 AK fullkombinert jaktprøve for stående fuglehunder.

12.2. POENGBEREGNING.

Det gis poeng etter følgende kriterier:

1. premie UK = 2 poeng

1. premie AK = 3 poeng

1.premie UK/AK kombinert = 1 poeng (maks inntil 5 ganger/poeng totalt).

1 premie AK fullkombinert = 5 poeng.

1. premie Norsk Derby kvalifisering = 2 poeng

2. premie Norsk Derby kvalifisering = 1 poeng

1. premie Norsk Derby semifinale = 3 poeng
2. premie Norsk Derby semifinale = 2 poeng
3. premie Norsk Derby semifinale = 1 poeng

1. premie Norsk Derby finale = 5 poeng
2. premie Norsk Derby finale = 4 poeng
3. premie Norsk Derby finale = 3 poeng
4. premie Norsk Derby finale = 2 poeng
5. premie Norsk Derby finale = 1 poeng

1. premie Unghund Grand Prix = 3 poeng
2. premie Unghund Grand Prix = 2 poeng
3. premie Unghund Grand Prix = 1 poeng

1. premie Sør Norsk Mesterskap = 3 poeng
2. premie Sør Norsk Mesterskap = 2 poeng
3. premie Sør Norsk Mesterskap = 1 poeng

1. premie Forus Open = 3 poeng
2. premie Forus Open = 2 poeng
3. premie Forus Open = 1 poeng

1. premie Artic Cup = 3 poeng
2. premie Artic Cup = 2 poeng
3. premie Artic Cup = 1 poeng

Ved NM-lagkonkurranse får de seks beste hundene individuelt fra 6-1 poeng.

Alle hunder som kvalifiserer seg til Norsk Derby finale får 1 poeng.

VK: 1. VK = 3 poeng	VK Semifinale: 1. VK = 4 poeng
2. VK = 2 poeng	2. VK = 3 poeng
3. VK = 1 poeng	3. VK = 2 poeng
	4. VK = 1 poeng

VK-finale: Premiering fra VK-finale berettiger til poeng som varierer med antall startende hunder etter følgende tabell:

Antall	1. VK	2. VK	3. VK	4. VK	5. VK	6. VK
Inntil 30	3	2	1	0	0	0
31-40	4	3	2	1	0	0
41-50	5	4	3	2	1	0
51-60	6	5	4	3	2	1
61-70	7	6	5	4	3	2
71-80	8	7	6	5	4	3
81-90	9	8	7	6	5	4
91-100	10	9	8	7	6	5
Osv.						

Praktisering i VK: Ved innføring av VK-premie fra finalen i registreringsbeviset, må arrangøren i tilknytning til premiegraden notere antall startende hunder totalt i Vinnerklasse. En hund kan, under en og samme prøve, oppnå poeng både fra VK og VK-finale, evt. også fra VK-semifinale. Ved lukket prøve gis det poeng bare i kvalitetsklasse.

Det gis tilleggspoeng etter følgende skala:

CK	= 1 poeng
CACIT	= 2 poeng
Res.CACIT	= 2 poeng
ÆP skogsfuglprøve	= 2 poeng

Eksempler:

1. AK og ÆP på skogsfuglprøve gir 5 poeng
1. VK finale med 27 startende hunder gir 3 poeng
1. VK finale med 27 startende hunder samt 1.AK apport gir 4 poeng
2. VK finale m/CK med 72 startende hunder gir 8 poeng
1. VK finale m/CK med 59 startende hunder gir 7 poeng
2. VK, samt 6.VKfinale med 38 startende hunder ved samme prøve gir 2 poeng
3. VK, samt 2. VK finale med 72 startende hunder ved samme prøve gir 8 poeng

Poengsystemet kan brukes som grunnlag for kåring av ÅRETS HUND eller lignende. Når det gjelder ÅRETS UNGHUND teller kun poeng oppnådd i UK i kåringen.

13. KOMMENTARER TIL NKK`s FELLESBESTEMMELSER.

Som tillegg til fellesbestemmelser gjelder også følgende for fuglehundprøver:

Generelt.

Raseklubber kan holde lukket prøve for den rase/de raser som klubben representerer. For lukkede prøver er kun resultater fra kvalitetsklassene registreringsberettigede i FCI. Det opprettes lokale samordningsutvalg som utarbeider forslag til terminlister for oversendelse til FKF. Hundene prøves parvis på høyfjells- og lavlandsprøver, samt ved feltarbeid på kombinerte prøver. Ved de øvrige disipliner under kombinerte prøver, samt på skogsfuglprøver prøves hundene enkeltvis. Dommerne bestemmer hvor lenge hundene skal prøves av gangen, hvor ofte og, bortsett fra første gang, mot hvilken makker. På blandede partier skal AK og UK-hunder ikke gå i samme slipp. Prøvene skal så vidt mulig legges opp som sportslig utøvet, praktisk jakt. For å stille på høstprøve, kreves at hunden har fått utstedt sauerenhetsbevis. Rett til å utstede sauerenhetsbevis har instuktør godkjent av FKF eller NJFF. Nordiske sauerenhetsbevis godkjennes også. FKF kan dispensere fra kravet om

sauerenhetsbevis når arrangør kan dokumentere at prøven går i områder hvor klauvdyr ikke beiter. Papirer på hunden fremvises etter ønske fra arrangøren.

Dommerfordeling, terrengfordeling, startrekkefølge.

Prøveledelsen fordeler dommere og terrenger på de forskjellige klasser og partier. Videre avgjør ledelsen i hvilken rekkefølge hundene skal prøves første gang. I konkurranseløp foretas loddtrekning. Fører med flere hunder i samme klasse (jfr. pkt.12. fører) får disse plassert på samme parti. Skulle den fastsatte rekkefølgen by på praktiske problemer, kan dommer forandre rekkefølgen. Ved oppslag gis i god tid meddelelse om dommerfordeling, terrengfordeling, startrekkefølge, samt tid og sted for opprop og start.

MERKNAD: Ved oppsett av 2. runde i VK skal det tas utgangspunkt i den tilfeldig, trukne startrekkefølgen fra 1. runde. Man lar start nr. 1 gå mot nr 3, nr. 2 mot 4 osv., dog uten at en hund går mot samme makker som i 1. runde. Dette for at man i størst mulig utstrekning skal beholde en mest mulig rettferdig slipprekkefølge og for at konkurranseforholdene skal være så like som mulig. Det kan oppleves som uheldig dersom startrekkefølgen brytes og at enkelte hunder må gå ekstra lenge i bånd mellom hvert slipp, mens andre opplever det motsatte.

Skyting.

På prøver uten felling av fugl benyttes 9 mm startrevolver. Arrangør er ansvarlig for å holde et tilstrekkelig antall revolvere og ammunisjon. I vinnerklasser med cacitstatus på høyfjell-høst og på skogsfuglprøver hvor felling er tillatt, nyttes normalt jaktvåpen hagle, og det skytes med skarp ammunisjon. For øvrig skal det bare nyttes løsammunisjon. Ved bruk av løsammunisjon skyter vanligvis fører over sin hund. Ved bruk av skarp ammunisjon skal en spesielt oppnevnt skytter forestå skytingen (unntak for skogsfuglprøve, jfr. pkt. 4.3.). Skytevåpen skal bare lades etter beskjed fra dommer. Skyteulykker må for enhver pris unngås.

MERKNAD: I tilfelle der fører er oppe ved hunden i en jaktbar situasjon, men skytter ikke rekker å komme fram før fugl letter, kan skudd likevel avfyres. Dette kan kun praktiseres i situasjoner der kravet til sikkerhet er ivarettatt på forsvarlig måte. På prøver med felling – hvis skytter ikke er tilstede – kan det også benyttes 9 mm startrevolver. Det er da kun dommer som kan medbringe og skyte over hunden.

Søknader.

Søknaden skal inneholde skriftlig tillatelse til felling av fugl fra grunneier/-e der dette er relevant. Søknad om CACIT sendes sammen med søknad om avholdelse av prøve. FKF koordinerer søknadene. Ut i fra FKF's koordinerte terminliste, sender hver enkelt søker sin søknad elektronisk til NKK innen 31.oktober for vinterprøver og 31.januar for høstprøver, for godkjenning av Hovedstyret i NKK. Terminliste offentliggjøres på NKKs webside og i Fuglehunden.

Prøvedokumenter.

Resultatlistor og kritikkskjemaer ordnes partivis. Ved CACIT- prøver skal eget skjema fylles ut. Det er ikke behov for at arrangøren oppbevarer kritikkskjemaene.

På grunn av dataregistrering av resultatene vil prøvemappen bli returnert hvis:

- Dommernummer og/-eller dommernes underskrift mangler på kritikkskjema.

- Hundenes registreringsnummer ikke er oppgitt eller er feil.
- Feil markering på kritikkskjemaet.
- Kritikkskjemaer ikke er sortert på partier.

Ledelse av prøven.

Prøveleder og NKKs representant kan etter egen vurdering delta på prøven. Dommere gis anledning til å starte med egen hund i eget eie med annen fører samme dag man dømmer, dog ikke på det parti man selv dømmer. Unntaket kan gjøres på skogsfuglprøver, hvor dommer kan delta på et parti og dømme et annet parti samme dag, dommeren kan da dømme inntil tre hunder.

Førere.

En fører kan ikke starte med mer enn 5 hunder på samme parti. Arrangøren kan redusere antallet hvis det er nødvendig. Fører som starter med 3 hunder eller flere på samme parti, skal ha med hjelper til å ta hånd om de hunder som ikke er i slipp. Hjelper skal ikke selv føre hund på partiet. Etter at prøvingen av en hund er begynt, kan den ikke bytte fører eller trekkes fra videre prøving uten samtykke fra dommer, dog kan fører byttes hvis prøven går over flere dager. Hunder med samme fører skal ikke prøves sammen uten at dommer finner dette nødvendig av hensyn til prøvens avvikling. Person som bryter prøvereglementet, opptrer usportslig eller på annen måte slik at det kan skade fuglehundsporten eller dens anseelse, kan av NKK utestenges for et bestemt tidsrom eller for livstid.

Føring av hund.

Under bedømmelsen skal hunden føres ved hjelp av tegn, tilrop eller fløyte, så stillferdig som mulig, slik at den annen hund ikke sjeneres. Med unntak av fløyte skal verken fører eller hund være utstyrt med gjenstander som kan oppfattes som dressurmidler. Berøring av hunden er bare tillatt før rensningsordre. I tvilstilfelle er dommerens oppfatning avgjørende. Under hele prøven skal hunder som ikke er under bedømmelse være koblet, og deltakere som venter på slipp, skal holde seg i passende avstand fra dem som har slipp.

MERKNAD: *Det er viktig at dommeren danner seg et bilde av hundens naturlige, iboende egenskaper som bl.a. dens evne til å samarbeide med føreren. Det er et vesentlig poeng å vurdere dens evne til å avsøke terrenget uten stadige dirigeringer fra førers side, enten dette skjer ved tegn, tilrop eller fløyte. Stadige dirigeringer fra føreres side er et minus og en stor ulempe ved praktisk jakt. I tillegg kan dette virke sterkt forstyrrende på makker. Dommeren har plikt til å påse at makker ikke forulempes gjennom sjenerende føring. For at avviklingen av prøvepartiet skal gli raskt og greit unna, er det god praksis å gi de to - tre nærmeste parene til enhver tid, beskjed om når de skal ut, og om å holde seg klare så snart koblingsordre er gitt for det foregående paret. Effektiv bruk av tid; dvs. mest mulig sliptid for hundene, og minst mulig unødige pauser, er et tegn på god administrering av prøvepartiet.*

Påmelding.

Alle påmeldinger er bindende, og skal skje på det skjema eller den type blankett som NKK/FKF til enhver tid godkjenner. Påmeldingsfristen settes normalt til 4 uker. før prøvens 1. dag. Ved overtegning skal det foretaes loddtrekning mellom hunder som er påmeldt innen fristens utgang. Ved overtegning innen fristens utløp til NM arrangementer gjelder følgende: Man er kvalifisert for deltagelse i den prøvekategori man har oppnådd nødvendig resultat som kreves for deltagelse. Med prøvekategori menes her høyfjellsprøver (vinter og høst), lavlandsprøver og skogfuglprøver. Ved fortsatt overtegning, går de med den eldste premieringen ut først.

Tilbakebetaling.

Møter ikke hunden til fastsatt tid på prøvestedet, kan påmeldingsavgiften ikke kreves tilbakebetalt. Påmeldingsavgiften refunderes ikke for hunder som avvises under prøven. Arrangør har ikke ansvar for tap eller skade som påføres hunden eller føreren under prøven. Påmeldingsavgiften (fratrasket 20% administrasjonsgebyr) betales bare tilbake hvis:

- Påmelding ikke godtas.
- Ved forfall legitimert ved veterinærattest for hund eller legeattest for fører som foreligger senest 12 timer før opprop.

Avvisning.

Løpse tisper og hunder som ikke har normalt utviklede, eller mangler en eller begge testikler på normal plass, skal avvises.

Utestengelse av hund.

Hund som under prøven jager/biter klovvilt eller bufe utestenges fra prøven. NKK kan etter vurdering av det inntrufne forhold nekte hund/fører deltakelse på prøver for livstid, eller lengre/kortere tid.

Oppnevning av dommere.

UK og AK kan etter arrangørens skjønn dømmes av enten en eller to dommere. I VK skal det benyttes to dommere. Samme dommer kan dømme flere VK-dager på samme prøve. Ved dommerforfall i UK og AK kan NKKs representant oppnevne settedommer under prøven. Settedommer kan bare dømme sammen med autorisert dommer. FKF oppnevner dommere til Norsk Derby, Norgesmesterskap og Høyfjellspokalløp. FKF oppnevner ikke finale dommere til andre CACIT - løp.

Regodkjenning.

Avautoriserte dommere som ønsker regodkjenning må avlegge nye elevarbeider.

14. SØKNADSRISTER FOR AVHOLDELSE AV PRØVER.

Avdelinger/grupper sender søknad om å avholde prøve til sin raseklubb/forbund som så koordinerer disse, og sender søknadene samlet til NKK innen fristens utløp.

Kode	Prøvekategori	Frist raseklubb/forbund	Frist NKK
20	Jaktprøve for retrievere	01.06	31.10
21	Anleggsprøve blodspor		31.10
25	Blodsporprøve – ordinær/samlet		31.10
26	Blodsporprøve – bevegelig		31.10

27	Fersksporprøve - ordinær/samlet		31.10
28	Fersksporprøve – bevegelig		31.10
30	Elghundprøve – 1 dags samlet løshundprøve	15.01	31.01
31	Elghundprøve – 2 dags samlet løshundprøve	15.01	31.01
32	Elghundprøve – 1 dags separat løshundprøve	15.01	31.01
33	Elghundprøve – 1 dags samlet bandhundprøve	15.01	31.01
34	Elghundprøve – 2 dags samlet bandhundprøve	15.01	31.01
35	Elghundprøve – 1 dags separat bandhundprøve	15.01	31.01
36	Elghundprøve – 2 dags separat løshundprøve	15.01	31.01
37	Elghundprøve – 2 dags separat bandhundprøve	15.01	31.01
42	Harehundprøve – RR	15.12	31.01
43	Harehundprøve – ÅP åpen prøve - samlet	15.12	31.01
44	Harehundprøve – ÅP åpen prøve - separat	15.12	31.01
45	Harehundprøve – SP småhundprøve	15.12	31.01
46	Harehundprøve – EP eliteprøve	15.12	31.01
50	Fuglehundprøve – høyfjell vinter	15.10	31.10
51	Fuglehundprøve – høyfjell høst	15.01	31.01
52	Fuglehundprøve – lavland vinter	15.10	31.10
53	Fuglehundprøve – lavland høst	15.01	31.01
54	Fuglehundprøve – skogsfugl høst	15.01	31.01
55	Fuglehundprøve – kombinert	15.01	31.01
56	Fuglehundprøve – fullkombinert	15.01	31.01
57	Fuglehundprøve – skogsfugl vinter	15.10	31.10
60	Jaktprøve for halsende fuglehunder		31.01
61	Jaktprøve for halsende fuglehunder - spredt		31.01
64	Jaktanleggsprøve for spanielrasene - bevegelig		31.10
65	Jaktanleggsprøve for spanielrasene		31.10
66	Jaktprøve for spanielrasene		31.10
67	Kombinertprøve for spanielrasene del I		31.10
68	Kombinertprøve for spanielrasene del II		31.10
69	Kombinertprøve for spanielrasene del I – bevegelig		31.10
70	Kunsthprøve		31.10
75	Drevprøve for dachshunder – ordinær/samlet		31.10
76	Drevprøve for dachshunder - bevegelig		31.10
77	Drevprøve for bassets - ordinær/samlet		31.10
78	Drevprøve for bassets – bevegelig		31.10
80	Karaktertest		31.10
81	Funksjonsanalyse		31.10
82	Kåringsprøve		31.10
83	Brukshundprøve (Norsk Brukshundsports Forbund)	01.09	31.10
84	RIK		31.10
85	Brukshundprøve (Norsk Schäferhund Klub)		31.10
90	Sporprøve for blodhund		31.10
95	Vannprøve for newfoundlandshund		31.10
96	Lure-Coursing for Mynder		

15. UTFYLLING AV KRITIKKSKJEMA.

Dommeren forplikter å følge de retningslinjer og anvisninger som gies når det gjelder utfylling av kritikkskjema.

15.1. KRITIKKSKRIVING

Jaktprøverelegene pålegger dommeren å bedømme hundens bruksegenskaper, og beskrive hundens prestasjoner. Kritikken skal med andre ord - kort og beskrivende - gi et bilde av hundens bruksegenskaper.

Formålet med skriftlige kritikker er at også andre enn de dommere som har dømt hunden, skal kunne lese seg til hundens prestasjoner, og gjennom en vurdering av flere uavhengige kritikker danne seg et bilde av hundens kvalitet.

15.2. KRITIKKENS INNHOLD

Kritikken skal på en opplysende og nyansert måte fortelle hva hunden har utrettet, og hvordan dommerne vurderer dette. Den skal inneholde *faktiske* opplysninger, ikke antakelser, forklaringer eller bortforklaringer. Et hovedpunkt i kritikken er kravet til *samsvar* mellom innhold og premiegrad. Uoverensstemmelser mellom det kritikken forteller og den premie hunden blir tildelt, er med på å skape mistro og usikkerhet blant deltakerne. En følge av dette kan bli mindre respekt for dommeravgjørelser i sin alminnelighet.

15.3. KRITIKKSKJEMAET - MAL FOR KRITIKKSKRIVING

Kritikkskjemaene er utstyrt med felt for tallkarakterer, som beskrives i et senere kapittel. Tallrubrikkene kan imidlertid også fungere som et hjelpemiddel for den fortløpende kritikkskrivingen. Kritikken er bygd opp gjennom en systematisert beskrivelse av de enkelte funksjoner som skal vurderes. Det er viktig at systematikken fungerer som en mal som tas i bruk hver gang du begynner på en ny kritikk.

Kritikken bør bygges opp med følgende innhold, gjerne beskrevet i denne rekkefølge:

Fart:

En beskrivelse av hundens hurtighet, hvor raskt og effektivt den beveger seg i terrenget, der det i vurderingen bør tas hensyn til terrengtype, kjerr, åpent lende, om det er tungt eller lett å løpe, oppoverbakke, nedoverbakke osv.

Stil:

Et syns inntrykk basert på estetiske vurderinger, som også har nær sammenheng med foregående punkt. En beskrivelse av hundens eleganse, smidighet, måten den beveger seg på, samt stil i stand og fuglearbeide.

Jaktlyst:

En beskrivelse av hundens intensitet, konsentrasjon samt evne til utholdenhet.

Reviering:

En beskrivelse av hundens evne til å utnytte vind og terreng - planmessighet - bredde, dybde i slagene samt fremdrift.

Viltfinnerevne og fuglebehandling:

En beskrivelse av hundens effektivitet, evne til å finne fugl, lokalisering, hundens stand, reising, ro i oppflukt og skudd, samt utredning.

Konklusjon:

Kan benyttes i de tilfeller der kritikken ferdig skrevet, ikke klart gir uttrykk for det bilde en ønsker å gi av hunden.

I en godt skrevet kritikk er det vanligvis ikke behov for noen konklusjon. Av og til kan det imidlertid utilsiktet oppstå uoverensstemmelse mellom kritikk og premiegrad. I slike tilfeller kan en konklusjon rette på noe som tidligere er skrevet, avrunde eller forklare noe kritikken ikke har beskrevet.

Sist, men ikke minst, er det viktig å påse at jaktprøvereglenes krav til premiering er oppfylt, og at dette går klart fram av kritikken. Det er slett ikke sjelden å oppleve kritikker hvor det er utelatt at hunden har tatt stand - at fugl letter, - at det er skutt over den osv.

15.4. DISPOSISJON OG UTFORMING

Kritikken skal være lett å lese, klar og konsis, men samtidig nyansert. Ved lesing skal man få et klart bilde av hva som er skjedd i slippet, og hvordan dommeren vurderer dette.

Dommere har ulike forutsetninger og evner til å registrere, gjengi og utforme et hendelsesforløp skriftlig. Bare noen få har fra naturens side evnen til å registrere, sortere inntrykk, og forme disse skriftlig slik at innholdet kan presenteres som en tilnærmet ideell kritikk. Derfor må de fleste trene på å skrive kritikker, og innøve en bestemt måte å gjøre dette på. Det kan være praktisk å innøve en viss form for standardisert kritikkskriving. Etterhvert oppnås den rutine og sikkerhet som i neste omgang gjør det lettere å nyansere og variere ordbruken.

Fordelen med standardisering er at dommere flest sparer tid og at kritikkene blir mer sammenlignbare og ensartet. Ulempen kan være at de blir kjedelige å lese.

Kritikken skal formes som et *helhetsbilde* av hundens prestasjoner i løpet av dagen, og ikke slipp for slipp.

EKSEMPEL PÅ STANDARDISERT KRITIKK:

Rex går et lett, elegant søk i stor fart, utmerket stil og aksjon. Dekker terrenget erfarent og fornuftig i god kontakt med fører. Stand. Reiser noe forsiktig stort kull. Ro i oppflukt og skudd. Utreder tilfredsstillende. Har senere sjanser på fugl som den ikke utnytter. En god jakthund som tildeles 3 pr. AK.

Fart, stil, aksjon, reviering, kontakt og samarbeid er funksjoner som det er relativt enkelt å beskrive. Adjektivene som beskriver *hvor bra* den enkelte disiplin er utført, kan lett byttes ut for å gi et annet bilde.

BRUK ORDFORRÅDET! Dommeren må bestrebe seg på å gi uttrykk for *sitt* syn på den hunden som bedømmes. Etter hvert som rutine opparbeides, kommer også ønsket om variasjon og nyansering av kritikkene, og det er egentlig svært få begrensninger i måten disse kan skrives på.

Beskrivelsen av *fuglearbeidet* har vanligvis en nokså standardisert uttrykksform. Det bør imidlertid beskrives så *presist* som mulig, noe som i seg selv gir nyanseringer, og som kan bidra til å skille ulike prestasjoner. Fuglearbeidet omfatter det som skjer fra hunden *lokalisere* viltet, tar stand, reiser, er rolig i oppflukt og skudd, og evt. apporterer.

Ved gjentatte like fuglearbeider er det ikke nødvendig å referere disse enkeltvis. Det er tilstrekkelig å beskrive det første arbeidet, og deretter skrive at hunden senere har flere (gjentatte) fuglearbeider, og beskrive kvaliteten på disse (eks.: flere perfekte fuglearbeider).

Da er det ofte verre å skrive noe om *viltfinnerevnen*. Til tross for at dette er hundens viktigste egenskap. Likeledes er *utredning* er en disiplin som ofte overses, men berører egenskaper som går på hundens *effektivitet*, og skal derfor ofres oppmerksomhet. *Effektivitet = viltfinnerevne*, og er således den viktigste enkeltdisiplin hos fuglehunden.

Til slutt er det viktig å huske på å fylle ut prøvetiden, antall slipp, sekunderinger, apport og øvrige funksjoner som prøveskjemaet beskriver.

En godt skrevet kritikk bør være logisk oppbygd, kort og konsis, inneholde alle vesentlige momenter, og samtidig gi et nyansert og levende helhetsinntrykk av hunden.

SPEIELT FOR VINNERKLASSEKRITIKKER

Det som hittil er beskrevet gjelder for kvalitetskritikker (UK og AK), men i det alt vesentlige også for vinnerklasse-kritikker.

Innhold og disposisjon er lik. I tillegg skal VK-kritikken beskrive hvem makkeren er og selve konkurransen mellom hundene som er i slipp. Vanligvis er VK-kritikkene noe kortere og mindre nyansert enn AK/UK-kritikkene.

Det spesielle med VK-kritikkene er beskrivelsen av konkurranseforholdet mellom de hundene som har slipp sammen.

Dommerutvalget tilrår at kritikkskriving i VK gjennomføres på følgende måte:

Det er ikke krav om at kopi av kritikkskjema skal utleveres til deltakeren etter at avprøvingen er avsluttet.

Vinnerklassene beskrives vanligvis fortløpende, slipp for slipp i en særskilt bok. Kritikkboken med premieliste underskrives av dommerne og overleveres arrangøren. På de originale kritikkskjemaene utfylles tallkarakterer og premiegrad.

KRITIKKSKRIVING I PRAKSIS

Kritikken må i praksis *forberedes* mens slippet pågår. Vanligvis i de siste minuttene før slipptiden er ute. Det er god anvendelse av tid å samsnakkes med meddommer, gjøre seg opp en mening om hundene, og forme kritikken slik at den er klart til nedskrivning så snart slipptiden er ute. På denne måten brukes minimal tid til skriving. *Husk at jo kortere tid du bruker til å skrive kritikker, jo mer tid får du til å prøve hundene!*

En rask og konsis dømming, hvor dommerne hele tiden demonstrerer at de er enige, bidrar til å underbygge deres vurderinger av hundenes prestasjoner, og hjelper til med å fjerne eventuelle tvil og misoppfatninger som måtte være til stede blant prøvedeltakerne.

Det er god praksis å gjøre kritikken så kort som mulig. Det er lettere å gjøre tilføyelser - enn å fjerne inntrykket av noe som måtte være for mye skrevet.

Husk, er du usikker på dine egne evner;

- TREN MYE PÅ KRITIKKSKRIVING
- LES ANDRES KRITIKKER OG VURDER DISSE
- SKRIV TYDELIG OG GODT NORSK
- ØV INN EN STANDARDISERT MÅTE Å SKRIVE PÅ
- ØK NYANSERING OG ORDBRUK ETTER HVERT
- BRUK IKKE MER TID ENN NØDVENDIG.

16. JAKTPRØVESKJEMAET – TALLKARAKTERER.

Slipptid

Total slipptid noteres i hele minutter. Skjemaet har rubrikker for hvert slipp slik at ant. min. pr. slipp kan noteres. Totaltid summeres i høyre kolonne

Egne stand

Antall ganger hunden finner fugl i konkurranse med makker skal noteres. Stand på gjenligger skal ikke telles med i denne rubrikken. Stand på gjenligger krediteres under presisjon. (se presisjon). (På denne måten kan man klare å kreditere hunder som ofte behersker kunsten å finne gjenliggere).

Egne støkk

Antall støkk som hunden er ansvarlig for noteres. Fugl som letter uten at hunden er i umiddelbar nærhet teller ikke med. Likeledes teller heller ikke situasjoner der hundens opptreden ikke kan observeres.

Egne tomstand

Stand uten at hunden kan presentere fugl telles.

Makkers stand

Her noteres antall stand som makker(e) får kreditert etter samme kriterier som egne stand.

Makkers støkk

Antall støkk som makker(e) får kreditert noteres. Sjanse på fugl, som ikke lar seg beskrive i noen av de andre kategoriene registreres som makkers støkk på begge hundene.

De etterfølgende 7 rubrikker skal fylles ut etter endt bedømmelse. Tallene angir hundens intensitet for hver egenskap. Tallene som er *uthevet* angir høyeste tallverdi (mest ønskelige utførelse) for hver egenskap. Når skjemaet utfylles, settes en *ring rundt* det tallet du angir.

Jaktlyst

Intensitet, kontinuitet, konsentrasjon samt utholdenhet i søket bedømmes. Stigende skala fra 1-6.

Fart

Ren bedømmelse av hundens fart i søket. Stigende skala fra 1-6.

Stil

Hundens stil og aksjon bedømmes etter kvalitet. Stigende skala fra 1-6.

Selvstendighet

Hundens evne til å søke uavhengig av makker bedømmes. Stigende skala fra 1-6.

For de fire første egenskapene er høyeste tallverdi uthevet for å angi at skalaen er stigende i intensitet. For egenskapene stil og selvstendighet vil høyeste tallverdi være mest ønskelig. Det er en viss forskjell i bedømmelse av de 4 første, i forhold til de neste 3 der tallverdi 4 er uthevet for å angi at dette anses som den mest ønskelige utførelse.

Søksbredde

Hundens evne og vilje til å slippe seg ut i bredden bedømmes. Angir økende bredde fra 1-6.

Reviering

Terrengdekningen i forhold til vind og biotop bedømmes. Angir økende bredde fra 1-6.

Samarbeid

Hundens evne til å jakte i kontakt med sin fører bedømmes.

Skalaen angir *avtagende* tetthet i reviering fra 1-6.

Skalaen for de siste tre egenskapene er satt slik at en hund som går stort, åpent og med lite førerkontakt vil ligge til høyre på skalaen (høye tall), mens en skopusser som er alt for avhengig av fører vil ligge til venstre (lave tall). For de siste tre egenskapene skal det igjen noteres antall ganger noe inntreffer.

Presisjon

Hundens evne til å lokalisere fuglen nøyaktig, såvel hundens retningsbedømmelse som avstandsbedømmelse klassifiseres for hvert fuglearbeid. Antall henholdsvis upresise, noe upresise og presise fuglearbeider noteres. Stand for *gjennligger* noteres her, og ikke i rubrikken for egne stand. NB! For alle fuglearbeider skal presisjon noteres.

Reising

Antall reisinger i de oppførte kategoriene; *nekter*, *nølende*, *villig* og *djerv* noteres. Reising i situasjoner der hunden ikke kan presentere fugl, noteres ikke. Om hunden derimot *nekter*, skal dette registreres, selv om det senere viser seg at det ikke kan påvises fugl ved standen. kategorien *djerv* er ny, men uttrykket bør gi de rette assosiasjoner.

Her ønsker vi å registrere de reisinger som i intensitet (fart) tilsvarer den djerve reising (også de for harde, ukontrollerte reisinger skal inn under djerv. Det understrekes at dette ikke er ment som en kvalitetsregistrering mht. premiegrad. Dommer skal fastsette premiegrad ut fra samme kriterier som tidligere)

Sekundering

Kun de tilfeller der hunden sekunderer spontant eller der hunden går forbi makker i stand (ikke respekterer eller stjeler stand) noteres. Sekundering på kommando registreres ikke.

Apport

Antallet godkjente, respektive ikke godkjente apporter noteres.

Premiegrad

Premiegraden skal avmerkes her, selv om den i tillegg er notert i tekstdelen av kritikken.

NB! Forklaringen til de enkelt tallverdier for egenskapene gjengis på baksiden av skjemaet.

17. TERMINOLOGI.

Apportere:

Å finne og bringe inn til jeger skutt eller skadeskutt vilt.

Antrekk:

Å trekke an på fugl eller ved lukt av beitefot, for siden eventuelt å gå inn i stand. Antrekk er m.a.o. hundens fremrykking mot fugl den kjenner - eller har kjent - vitring av, for å ta stand på denne. Det er hensikten med hundens fremrykking som avgjør om det er antrekk eller eventuelt avanse.

Avanse:

Bevisst og målrettet bevegelse fram mot viltet etter at den har tatt stand - til ny stand. Dette kan gjentas flere ganger avhengig av avstanden fram til fuglen. Avanse kan skje på ordre - eller den kan skje på den samarbeidende hunds eget initiativ når fører/jeger er på høyde med hunden.

Blindstand:

Når hunden står tomt - uten at det påviselig er fugl. Uttrykket er uheldig å anbefales erstattet med: Stand uten resultat.

Blinke:

Hund som bevisst unngår fugl. Opplevs ofte ved at hunden i stedet for å ta stand, forlater området eller går tilbake til jegeren.

Fallapport: (= Knallapport)

Når hunden går i faller - apporterer uten ordre ved synet av fallende fugl. Lar seg i praksis ofte ikke skille fra KNALLAPPORT.

Fot eller beitefot:

Når hunden blir opptatt av å følge lukt fra fugl på bakken.

Henge/kontrollere:

Hund som ikke søker selvstendig, men henger etter, foran eller på siden av makker. Brukes også når en hund følger sporet til den andre hundens søksmønster.

Knallapport: (= Fallapport)

Når hunden går i skuddet for å hente den skutte fuglen. Lar seg i praksis ofte ikke skille fra FALLAPPORT.

Knalle:

Gå i skuddet.

Kuvende:

Hund som vender feil vei på vinden. Vender *med* vinden i stedet for *mot* vinden.

Markere:

Hunden reagerer på teft av fugl, uten å ta stand. Uttrykket "markere fugl i veden", som brukes når hunden står ved foten av et tre og bjeffer på en fugl i toppen av det, er et eksempel på dette.

Lett fugl:

Sky fugl som løper unna og letter.

Los:

Uttrykket er hentet fra harejakt, hvor hunden skal forfølge springende hare og tilkjennegi dette ved å gjø. Brukt om fuglehund betyr dette at hunden går i søk eller forfølger fuglen gjøende.

Låse seg:

Hunden nekter å reise fugl eller å gå ut av stand.

Prelle:

Forfølger fugl som letter. Uttrykket brukes i begrenset utstrekning og anbefales erstattet med: *Går etter* eller *forfølger*.

Rapport:

Når hunden går ut av stand, henter jegeren og fører denne tilbake/fram til ny stand.

Reise fugl:

Når hunden jager fuglen på vingene så jegeren kan få skutt den.

Ringe:

Unnlater å reise fugl, men beveger seg i en omgående bevegelse rundt fuglen i stedet for å gå rett mot den. Tegn på viltskyhet. I prøvesammenheng der situasjonen inntreffer bare en gang bør man være forsiktig med å benytte uttrykket. Enklest er det i en slik sammenheng å beskrive det som du ser. Eks.: På reisingsordre slår hunden til side og fester ny stand. På ny ordre gjentas det samme. Hunden vegrer seg mot å reise (gå) rett på fugl.

Rote:

Når hunden hefter seg med bagateller, - går lenge og snuser på samme sted uten å finne noe eller uten at den er i stand til å følge sporet. Sete, beitefot m.m..

Ruse:

Når hunden går etter fuglen med en gang skuddet går. Uttrykket benyttes lite og anbefales erstattet med: *Går etter* i skuddet.

Sekundere:

Når hunden stopper (tar stand) ved synet av en annen hund som står.

Støkk:

Når hunden ubevisst og utilsiktet kommer i skade for å ta opp fugl.

Støte:

Når hunden bevisst og tilsiktet tar opp fugl. Uttrykket benyttes lite og anbefales erstattet med:

Tar opp fugl.

Stand:

Når hunden er klar over hvor fuglen ligger, stivner og blir stående med nesene pekende mot fuglen.

Stjele stand:

Når hunden bevisst går forbi en hund som har tatt stand og på den måten stjeler situasjonen fra den. Dette gjelder uavhengig om den stående hund har fugl foran seg.

Ved bedømmelse av situasjonen er det viktig å være oppmerksom på hundens muligheter til å registrere hunden som står. Er du i tvil om hunden som kommer til i situasjonene har registrert den stående hund, bør du være forsiktig med å la forseelsen være utslagsgivende.

Det kan ikke forlanges at en hund skal sekundere dersom makkers stand ikke er fast.

Spikre fugl:

Når hunden tar kontant og sikker bråstand for fuglen.

Brukes også når hunden følger på løpende fugl og får denne til å trykke.

Utrede:

Når hunden avsøker nærområdet etter en fuglesituasjon eller en beitefot for å se om det kan ligge flere fugl i området.

Dersom fugl letter under utredning skal dette ikke betegnes som støkk.

18. ETIKK/ANSVAR.

Prøvedommere autoriseres av NKK, etter å ha gjennomgått foreskrevet utdanning og praksis. Autorisasjonen innebærer at man som dommer er funnet verdig et fremtredende *tillitsverv*. Det må aldri være tvil om en dommers *upartiskhet* eller *objektivitet*.

Dommeren er prøvens gjest og invitasjonen er en tillit som gir forpliktelser overfor arrangøren. En av disse er at man svarer på forespørsler om dømming innen tidsfristen, og gir prøveleder de opplysninger som han ber om. Takker en dommer ja til oppgaver, må det være meget tungtveiende grunner for å melde avbud.

Det er utenkelig at en dommer kommer for sent til opprop eller uteblir fra prøven når man først har påtatt seg å dømme.

Man må selvsagt aldri møte indisponert til opprop. Deltakeren reiser ofte langt og betaler for dette. Han har derfor krav på å få bedømt sin hund av en dommer som er i god form.

Når bedømming pågår, skal konsentrasjonen være rettet mot hundene!

Ikke noe er mer irriterende enn ukonsentrerte dommere som kanskje går glipp av vesentlige prestasjoner som hundene utfører, fordi de er opptatt med andre ting. ***Private samtaler mellom dommere eller dommer og deltaker må utestå til annet tidspunkt!***

Bare unntaksvis bør det tillates at man som dommer framstår og beklager at en ikke fikk med seg en situasjon som oppstod.

Begge hunder har krav på *full oppmerksomhet* - hele slippetiden. Man skal hele tiden være på høyde med situasjoner som oppstår, og plassere seg i terrenget på en slik måte at man til enhver tid har best mulig oversikt over det som skjer.

Partiet skal ledes på en hyggelig, men bestemt måte. Det skal aldri være tvil om hvem som leder partiet. Førerne skal gå samlet. Øvrige deltakere holdes på god avstand slik at de ikke kommer inn i situasjoner som oppstår, forstyrrer hundene som er i slipp eller trækker opp fugl.

For sikkerhets skyld bør man alltid bringe med seg jaktprøvereglene under prøven.

Det man presterer i fjellet som dommer blir registrert - på godt og vondt. Opptre kollegialt, og ikke bli fristet til usportslig opptreden.

Det er en selvfølge at alle som bedømmes blir *behandlet likt*, enten de er venner, kjente, autoritære personer fra hundemiljøet eller nybegynnere.

Egne særinteresser, raseinteresser o.l. må ikke gjenspeiles gjennom den måten man dømmer på. Man skal heller ikke ta med seg *tidligere inntrykk* av den hunden som bedømmes. Det er kun det som presteres akkurat den dagen som skal danne grunnlaget for bedømmelsen. Av og til oppleves at kjente hunder favoriseres og "flyter" på navnet. Det må ikke skje.

Man skal være rettferdig med hensyn til slipp tiden.

Man skal skrive og redegjøre for det man ser, og ikke lage passende "fortolkninger" og forklaringer til hundens adferd.

Dommeren skal si det samme som han skriver. *Ikke vær feig!*

Man må ikke la seg friste til å bli partiets "bakdommer" når man er deltaker, men tvert imot være lojal mot kolleger. Mener man noe er feil bedømt i løpet av dagen, tas dette opp med kollegaen på et annet tidspunkt.

Dommere bør delta på dommerkonferanser og holde seg ajour med nye bestemmelser om regler og ordninger. Dette er en dommer forpliktet til.

Det har vært en del uheldige episoder der deltakere har opptrådt uakseptabelt overfor både dommere og meddeltakere. Dommere, NKKs representant og prøveledelse oppfordres i større grad til å forfølge slike saker med sikte på at det skal medføre disiplinære forføyninger fra NKK. Spesielt gjelder dette når dommere er involvert.

Lokale dommerutvalg, gjerne i samarbeid med distriktsrepresentanter, oppfordres til å ta en aktiv rettlederrolle ovenfor dommere som gjennom din opptreden ved dømming, eller opptreden i offisiell sammenheng, opptrer på måter som stiller seg selv og dommerstanden i et dårlig lys. FKF retter en formell henvendelse til samtlige klubber om å ta tak i problemstillingen.

19. APPORTBEVIS.

For å kunne tildeles 1. AK på jaktprøve, må hunden foruten å vise fremragende prestasjoner i de nødvendige disipliner til 1. AK i terrenget, dokumentere godkjent apport. Som dokumentasjon på godkjent apport kan det fremlegges apportbevis for hunden.

Som apportbevis gjelder:

- * Premiering på prøve for stående fuglehunder der det av premiegraden eller kritikken fremgår at hunden har utført godkjent apport.
- * Minst 7 poeng i søkapport på kombinert prøve i AK.
- * Bestått apportprøve etter FKF's retningslinjer.

Hund som tilfredsstillter kravene til 1. AK og som det medbinges apportbevis for i terrenget, kan tildeles 1. AK. Deltaker uten apportbevis kan selv medbringe godkjent apportobjekt på prøvepartiet. Hvis dommer ønsker å tildele hund uten apportbevis 1. AK, kan apport foretas i terrenget umiddelbart etter at godkjent fuglearbeid har funnet sted.

Fører får da anvist standplass hvor start og avlevering skal finne sted, og hvor fører skal oppholde seg mens hunden er i apportsøk. Fuglen legges ut skjult for hunden etter samme krav som i VK. Det er anledning til å dirigere hunden ved tegn, tilrop eller fløyte. Fuglen skal leveres villig til fører uten tydelig tygging. Hund det ikke kan fremlegges apportbevis for eller som ikke apporterer utlagt fugl, tildeles maksimalt 2. AK.

20. APPORTPRØVE.

Arrangement

Bare klubber som arrangerer prøver for stående fuglehunder kan arrangere apportprøve. De enkelte klubber arrangerer det nødvendige antall apportprøver. Påmelding og avvikling av slike prøver utføres på den måte den enkelte klubb/dommer finner hensiktsmessig.

Veiledende startkontingent og viltavgift for deltakere som ikke medbringer egen fugl for apportering fastsettes av FKF.

Dommere

Bare autoriserte dommere for prøver for stående fuglehunder (inkl. kombinert) har adgang til å dømme apportprøve. Dommer bør ha ordinær godtgjørelse.

Dommeren skal:

- * Gi deltakerne grundig redegjørelse om prøvemåten, om føreres rettigheter og plikter og om de krav som stilles til hundens arbeid for godkjenning.
- * Før avprøvingen la deltakerne med hunder tråkke gjennom prøveområdet (for å gi hundene mest mulig like betingelser).
- * Gi kasteren en standplass der han/hun skal foreta alle utkast av apportobjektet, og et fast sted hvor det skal lande. Etter kastet skal kasteren gå til startstedet og være der så lenge hunden er under prøving. Dommer kan selv fungere som kaster.

Hvis mulig, la en apporttrent hund som ikke deltar på prøven teste søkapporten før første deltaker kalles frem. Hvis dette ikke lar seg gjøre, skal apport objektet kastes 2 ganger før første deltaker kalles frem. Hver startende hund skal ha eget utkast av apport objektet.

- * Påse at alt vilt er brakt bort fra startstedet før neste hund kalles frem til prøving.

Apportobjekt

Som apport objekt brukes hel og fersk, tørket eller opptint fugl av godkjent vilt for fuglehundprøver. Illeluktende, tarmtrukket eller frossen fugl skal ikke godtas.

Deltakerne på apportprøve kan medbringe eget apportobjekt som skal godkjennes av dommer. Dersom arrangøren må medbringe apport objekt til deltaker som selv ikke har, kan

det kreves viltavgift. Deltaker skal varsle fra ved påmelding om egen fugl medbringes eller ikke.

Apportprøvens gjennomføring

Hundens evne til å lokalisere og apportere småvilt som ikke har etterlatt seg spor skal prøves. Apportobjektet legges ut i terrenget slik at det ikke er synlig fra standplassen, og uten at fører eller hund har kunnet observere utleggingen. Videre må utleggingen skje på en slik måte at hunden ikke bruker utleggerens spor til hjelp ved lokaliseringen av viltet.

Avstanden fra standplassen til apportobjektet skal være ca. 30 - 40 meter. Prøveområdet skal dels være åpen mark, dels tettere vegetasjon. Det skal ikke blåse medvind fra standplassen til apportobjektet. Dommeren anviser "fluktretningen" og standplassen hvor start og avlevering skal finne sted, og hvor føreren skal oppholde seg så lenge hunden er under prøving. På kommando skal hunden ved utnyttelse av vinden avsøke det anviste terreng, lokalisere viltet som gripes og straks bringes tilbake til startstedet hvor det avleveres til føreren.

Føreren kan dirigere hunden ved tegn, tilrop eller fløyte. Dommeren avgjør når prøving av hund skal avsluttes.

Bedømmelse

For å bestå apportprøven, skal hunden bringe apportobjektet til fører innenfor standplassen og avleveres til fører på en villig og grei måte, uten tydelig tygging.

Apportbevis

Hund som tilfredsstillt kravet til apportbevis, får dette påført med sted, dato og dommer på bevis fastsatt av FKF. Apportbeviset gjelder i hundens levetid.

VEDLEGG.

- 1) Registreringsskjema for dommerutdanning
- 2) Instruks for utdanning av jaktprøvedommere for stående fuglehunder, vedtatt på FKF's rep. møte den 15 juni 2001.

LITTERATUR.

Følgende litteratur anbefales:

Anton Raabe: Fuglehunden
Johan B. Steen: Rypeboka
Johan B. Steen: Fuglehundens ABC
Olav Schjetne: Den glade Fuglehund
Otto Ramel: Hur jag dresserar mine hundar
C.M. Pay: Jakten med fuglehund

FKFs REGISTRERINGSSKJEMA FOR DOMMERKANDIDATER		Mottatt dato :
		Personnr. :
Etternavn:		Fornavn:
Adresse:		Poststed:
Tlf. privat:	Tlf. arbeid:	Postnummer:
Anbefalt av klubb:		

ERFARING I DRESSUR OG FØRING AV FUGLEHUND

Oppgi navn, registreringsnummer og premiegrad på hunder du selv har dressert og ført på prøve:		
Hundens navn	Registreringsnummer	Premiegrad

ERFARING FRA JAKT – PRØVER – ANNET

Har du deltatt på skogsfugl prøver		Har du deltatt på utenlandske prøver?	
NEI JA Hvor ofte? -----		JA NEI	
Har du oppdrettet fuglehund selv?	Hvilke raser? -----		Antall kull?
JA NEI			
Har du deltatt i arrangement av jaktprøver? Hvis JA . Hvor og når?			
JA NEI -----			
Hvor mange år har du jaktet med stående fuglehund?		Er kopi av viltrygdeavgiftkort vedlagt?	
Antall år		JA NEI	
Annen erfaring, eventuelt referanser – beskriv:			

FUGLEHUNDKLUBBENES FORBUND
DOMMERUTVALGET
REGISTRERINGSSKJEMA

SETTEDOMMER – ELEVARBEID

Klasse :	Arrangement – tid og sted	Attestasjon av dommer : Anbefales/anbefales ikke

BEKREFTELSE

Det bekreftes at dommerkandidaten har gjennomført feltarbeider i samsvar med FKFs retningslinjer for utdanning av jaktprøvedommere.	
_____	_____
dato - sted	underskrift lokalt dommerutvalg
Det bekreftes at dommerkandidaten har gjennomført teorikurs i samsvar med FKFs retningslinjer for utdanning av jaktprøvedommere.	
_____	_____
dato - sted	underskrift lokalt dommerutvalg
Det bekreftes at dommerkandidaten har gjennomført lokal klubbutdanning i samsvar med FKFs retningslinjer. Det bekreftes videre at kandidaten har lang jakterfaring, et godt dommerskjønn og personlige egenskaper som gjør ham egnet som jaktprøvedommere.	
_____	_____
dato - sted	underskrift lokalt dommerutvalg
Det bekreftes at dommerkandidaten har gjennomført feltarbeider i samsvar med FKFs retningslinjer for utdanning av jaktprøvedommere.	
_____	_____
dato - sted	underskrift lokalt dommerutvalg
Det bekreftes at dommerkandidaten har gjennomført feltarbeider i samsvar med FKFs retningslinjer for utdanning av jaktprøvedommere.	
_____	_____
dato - sted	underskrift lokalt dommerutvalg
Det bekreftes at dommerkandidaten har gjennomført feltarbeider i samsvar med FKFs retningslinjer for utdanning av jaktprøvedommere.	
_____	_____
dato - sted	underskrift lokalt dommerutvalg

**FUGLEHUNDKLUBBENES FORBUND
DOMMERUTVALGET
REGISTRERINGSSKJEMA**

Instruks for utdanning av jaktprøvedommere for stående fuglehunder.

Denne instruks definerer retningslinjer for gjennomføring av dommerutdanningen i regi av FKF. Den beskriver de oppgaver og retningslinjer som forbundets dommerutvalg, distriktsrepresentanter og lokale dommerutvalg jobber etter med henblikk på en ensartet dommerutdanning. I tillegg er også medtatt instruks for autorisasjonsprøven.

Instruks er delt inn følgende hovedpunkter:

1. Forbundets dommerutvalg.
2. Distriktsrepresentanter.
3. Lokale dommerutvalg.
4. Autorisasjonsprøven.

Definisjoner:

NKK: Norsk Kennel Klub, er organisasjonens høyeste myndighet. Arbeidet innen fuglehundsporten er regulert gjennom praktiseringsavtalen.

FKF: Fuglehundklubbenes Forbund. Forbundets representantskap har vedtatt å delegere dommerutvikling, dommerutdannelse, regelverksendringer samt uttak av dommere til høystatusløp til Forbundets Dommerutvalg.

FD: Forbundets dommerutvalg, består av fire personer, hvorav tre oppnevnes av FKF's styre og en tiltrer fra FKF's styre. Forbundets dommerutvalg er senere i denne instruksene benevnt som dommerutvalget.

DR: Distriktsrepresentanter, utpekes av forbundets dommerutvalg.

LD: Lokalt dommerutvalg. Velges av klubbene eller en sammenslutning av klubber og består av 3 dommere. Klubbens dommere bør ha en aktiv medbestemmelse på hvem som sitter i klubbens dommerutvalg. Dommerutvalget i klubben / distriktet skal stå for den praktiske dommeropplæring i klubben / distriktet. Dette dommerutvalg er senere i denne instruksene benevnt som lokalt dommerutvalg. Utvalgenes sammensetning meddeles forbundets dommerutvalg, årlig.

1. Forbundets dommerutvalg. (FD).

1.1. FORMÅL.

Instruksene definerer retningslinjer for dommerutvalget. Den beskriver de arbeidsprosesser som dommerutvalget arbeider etter, samt tilleggsoppgaver som FKF's styre eller representantskap har tillagt utvalget.

1.2. ANSVAR.

Dommerutvalget er i sitt daglige arbeid underlagt FKF's styre. Dommerutvalget utarbeider aktivitetsplaner og årsbudsjett som fremlegges for styret for godkjenning.

Dommerutvalget innstiller dommere til høystatusløp.

Overfor dommerne har dommerutvalget en rådgivende funksjon.

Dommerutvalget er tillagt ansvaret for dommerutvikling og dommerutdannelse.

1.3. ARBEIDSOPPGAVER.

Utvalget har som hovedoppgaver:

- Veilede de lokale dommerutvalg mht. dommerutdannelsen.
- Oppnevne distriktsrepresentanter.
- Sørge for at distriktsrepresentantene gjennomfører distriktsvise prøver for dommerkandidatene.
- Gjennomføre årlig autorisasjonsprøve.
- Foreslå og bistå ved dommerkonferanser.
- Tilrettelegge arbeidsprosesser i dommerkonferansene med det mål å få en bedre bedømmelse.
- Innstille dommere til høystatusløp overfor styret i FKF.

Dommerutvalget bearbeider synspunkter og fortolkningsspørsmål av jaktprøvere reglene og legger tilrette for beslutninger vedr. regelverkstolkninger/endringer gjennom arbeidsprosesser. Arbeidsprosessene vil kunne foregå ved sentrale eller distriktsvise dommerkonferanser, evt. gjennom rundskriv og høringer. Forslag til beslutninger utarbeides av dommerutvalget basert på flertallsoppfatninger.

I tillegg til oppgaver som direkte er rettet mot dommeropplæringen kan dommerutvalget bli tildelt oppgaver av FKF's styre eller representantskap. Uvalget kan på forespørsel råde GK ved regelverkstolkninger. Dommerutvalget er høyeste kompetanseorgan for dommerutdannelsen.

Dette innebærer at utvalget skal:

- 1.3.1 Registrere og foreta opptak av kandidater til distriktssamlingene.
- 1.3.2 Evaluere kandidater fra distriktssamlingene.
- 1.3.3 Avholde autorisasjonsprøve for nye jaktprøvedommere.
- 1.3.4 Bistå med å skaffe fram undervisningsmateriale.
- 1.3.5 Implementere regelverkstolkninger/endringer gjennom arbeidsprosesser.
- 1.3.6 Ivareta erfaringstilbakeføring fra dommersamlinger.
- 1.3.7 Foreta innstilling av dommere til høystatusløp.
- 1.3.8 Bearbeide regelverksendringer.

1.3.1. REGISTRERE OG TA OPP KANDIDATER TIL DISTRIKTSSAMLING.

Når nye kandidater er kvalifisert, melder lokalt dommerutvalg dette til dommerutvalget, som overtar ansvaret for de avsluttende prøvene. Lokalutvalgene har ansvaret for å påse at de kandidater som meldes opp fyller opptakskravene.

På bakgrunn av søknadene evalueres kandidatene med hensyn til formelle krav. Kandidatene fordeles til distriktsinstruktørene. Distriktsinstruktørene informeres og innkaller kandidatene. For å delta på distriktssamlingene skal hver kandidat avkreves en avgift pt. Kr. 600.-. Dersom kandidaten går opp for 2. gang er avgiften pt. Kr. 300.-

Avgiften sendes formann i dommerutvalget innen 15.03. samme år.

1.3.2. EVALUERE KANDIDATER FRA DISTRIKTSSAMLING.

Etter godkjent distriktssamling orienteres kandidatene om autorisasjonsprøven på Kongsvold, normalt gjøres dette i løpet av mai måned. Dersom det har fremkommet mangler hos kandidaten, blir vedkommende orientert og feil må rettes innen 20. juni.

1.3.3. AUTORISASJONSPRØVE.

Dommerutvalget forbereder alle praktiske forhold omkring autorisasjonssamlingen. Det er naturlig at det blir et samarbeid mellom distriktsrepresentanter og FD slik at DR kan ta seg av den praktiske delen som å skaffe tilveie hunder og førere. Et antall distriktsinstruktør deltar ved samlingen på Kongsvold avhengig av antall kandidater. Direktoratet for Naturforvaltning gir FKF dispensasjon fra båndtvangsbestemmelsen for utdanning av jaktprøvedommere. I henhold til innarbeidet praksis orienteres Lensmann i Oppdal om samlingen.

Gjennomføringen av autorisasjonsprøven og evaluering av kandidatene gjøres i henhold til egen prosedyre/instruks (se pkt. 4)

1.3.4. UNDERVISNINGSMATERIALE.

På forespørsel fra klubb og lokale dommerutvalg skal FD være behjelpelig med å skaffe tilveie enhetlig undervisningsmateriale.

1.3.5. IMPLEMENTERE REGELVERKSTOLKNINGER GJENNOM ARBEIDSPROSESSER.

En av dommerutvalgets viktigste oppgaver er å legge forholdene tilrette for at regelverk blir tolket likt i dommerstanden. Jakterfaring og dommerskjønn utvikles forskjellig fra dommer til dommer. Det er derfor et viktig prinsipp at dommerskjønnet ikke blir styrt av overordnede direktiver, men ved hjelp av arbeidsprosesser. Arbeidsprosessene starter ved hjelp av dommersamlinger der dommerutvalget velger ut tema og bringer disse fram til en strukturert bearbeidelse.

1.3.6. ERFARINGSTILBAKEFØRING FRA DOMMERSAMLINGER.

Dommerutvalget skal sørge for at møterefater fra dommersamlinger blir skrevet, distribuert til dommerstanden og oppbevart i utvalget.

1.3.7 INNSTILLING AV DOMMERE TIL HØYSTATUSLØP.

I henhold til vedtak i FKF's representantskap skal:

" FKF`styre oppnevne dommere til Norsk Derby, Norgesmesterskap og Høyfjellpokalløp. FKF oppnevner ikke finaledommere til andre CACIT-løp".

Dommerutvalget har en innstillende myndighet til FKF's styre og skal innstille dommere til følgende løp:

- NM – vinter, semifinaler og finale
- ND - semifinaler og finale

- NM – Høyfjell, semifinaler og finale
- NM - Lag høyfjell
- NM - Skog finale
- NM Lavland, semifinaler og finale

1.3.8. BEARBEIDE REGELVERKSENDRINGER.

- Bearbeide forslag frem til representantskapsvedtak
- Utarbeide ferdig redigert forslag om regelverksendringer til FKF's styre.

Jaktprøvere reglene revideres ved behov, dog ikke oftere enn hvert 5. år.
 Siste revisjon var i 1998, neste blir evt. i 2003, - 2008 osv.
 Regelendringene foregår etter følgende prosedyre:

- a) Forslag til regelendringer kan fremkomme fra FD, FKF`s styre eller samarbeidende klubber. Det settes tidsfrister for innlevering av forslag.
- b) Forslagene sendes til dommerutvalget som redigerer forslag og sender de redigerte forslag ut til høring i klubbene.
- c) Klubbene sender inn sitt svar på de enkelte punkter.
 Svarene består av: 1 Enig i forslaget
 2 Uenig i forslaget.
- d) Dommerutvalget foretar registrering og stiller seg bak flertallsvurderingen og bringer dette fram til FKF's representantskap, via FKF`s styre.
- e) Representantskapet voterer over endringene.
- f) Regelendringene innarbeides i regelverket av dommerutvalget basert på representantskapets resultat.
- g) Regelendringene fremmes for FKF's styre.
- h) Regelendringene fremmes av FKF's styre til NKK for godkjenning.

2. Distriktsrepresentanter. (DR)

2.1. FORMÅL.

Denne arbeidsbeskrivelsen definerer retningslinjer for gjennomføring av dommerutdannelsen hos distriktsrepresentantene. Den er veiledende og kan tilpasses.

2.2. ANSVAR.

Distriktsrepresentant (DR) skal gjennomføre de oppgaver som dommerutvalget tildeler. DR skal holde seg orientert om det arbeidet som klubbene i distriktet utøver innenfor dommeropplæringen. På forespørsel fra klubb skal DR være behjelpelig med å skaffe tilveie hjelpemateriell for opplæringen. Dersom aktivitetene i klubbene ikke medfører et akseptabelt nivå for dommeropplæringen så skal dette meddeles Dommerutvalget (FD).

2.3. ARBEIDSOPPGAVER.

Utover de oppgaver som tildeles av dommerutvalget har distriktsrepresentantene en rådgivende funksjon.

I tillegg til oppgaver som direkte er rettet mot dommeropplæringen kan distriktsrepresentantene bli tildelt oppgaver omkring praktisk gjennomføring av autorisasjonsprøve, dommersamlinger etc. Distriktsrepresentantene kan på forespørsel fra klubbene gi veiledning og råd om dommerutdannelsen.

Disse oppgaver kan være:

- Bistå med å skaffe frem undervisningsmateriale.
- Regelverkstolkning.
- Praktisk trening og veiledning.
- Praktisk veiledning i kritikkskriving.
- Erfaringstilbakeføring fra autorisasjonsprøver.
- Erfaringstilbakeføring fra dommersamlinger.

2.4. DISTRIKTSSAMLING.

På bakgrunn av opplysninger gitt av dommerutvalget skal distriktsrepresentantene gjennomføre distriktssamling.

a) Distriktsrepresentantene bestemmer selv hvilken prøve samlingen skal legges til, evt. om den skal gjennomføres som en lukket prøve, og sørger for at deltakerne blir tilskrevet og meddelt alle praktiske opplysninger for gjennomføringen.

DR skal kontrollere at kandidatene oppfyller alle formelle krav.

b) Distriktsrepresentantene orienterer prøveledelsen om samlingen og gir prøveledelsen de nødvendige opplysninger.

c) Distriktsrepresentantene har ansvar for at opphold og boforhold er tilrettelagt.

d) Distriktsrepresentantene har ansvar for å skaffe tilveie alle nødvendige hjelpemidler til samlingen.

e) Nødvendig dispensasjon fra båndtvangsbestemmelsene ivaretas av FKF, men DR skal informere lokal lensmannsetat samt evt. beiteberettigede.

Samlingen arrangeres **innen utgangen av april** og ledes av en **distriktsinstruktør**.

Den gjennomføres som 2-dagers samling med teorieksamen og feltarbeid.

Formålet med samlingen er;

- 1) å **gi** kandidatene kunnskaper, samt
- 2) å **vurdere** kandidatenes egenskaper og forutsetninger.

Kandidatene **rangeres** og gis **anbefaling** eller **ikke anbefaling** for deltakelse på autorisasjonsprøven. Dersom en kandidat ikke består kravene, skal orientering om dette gies umiddelbart. Tilbakemeldingen skal være korrekt, klar og gis på respektfull måte. Kandidaten har krav på en skriftlig begrunnelse på hvorfor han ikke besto distriktssamling. Samtidig bør det gis en orientering om muligheten til å gå opp til fornyet prøve. Kopi sendes det lokale dommerutvalg.

Grunnlaget for rangeringen er en vurdering av:

- a) personlige egenskaper/adferd
- b) registreringsevne
- c) dommerskjønn og erfaring
- d) evne til kritikkskriving og muntlig fremstilling
- e) kunnskap om jaktprøvere og terminologi.

Det anbefales at samlingen legges til en vinterprøve og at kandidater og instruktører går ut sammen med prøvepartiene. Det skal avholdes teorieksamen som bør legges til første samlings dag. Ved ikke bestått teorieksamen, har likevel kandidatene anledning til å delta på feltarbeidene.

2.5. RAPPORT FRA DISTRIKTSSAMLING.

Fullstendig rapport sendes Dommerutvalget snarest etter at samlingen er gjennomført, og senest innen 1. mai. Det sendes del kopi av rapporten til det lokale dommerutvalg som har hatt kandidat til prøving.

2.6. AUTORISASJONSPRØVENE.

Dommerutvalget bestemmer hvilke instruktører som skal assistere utvalget ved autorisasjonsprøven. Normalt vil innkalling av distriktsrepresentanter ambulere. De distriktsrepresentanter som har fått tilleggsoppgaver av administrerende art i forbindelse med gjennomføringen av autorisasjonsprøven, møter normalt opp.

3. Lokale dommerutvalg. (LD).

3.1. FORMÅL.

Denne arbeidsbeskrivelse definerer retningslinjer for utdanning, evaluering og oppmelding av kandidater. Arbeidsbeskrivelsen er ment som en veiledning og kan tilpasses stedlige behov/forhold.

3.2. ANSVAR.

Lokalt dommerutvalg har ansvaret for dommerkandidatenes grunnutdanning, evaluering og oppmelding av kandidater til avsluttende prøver. (Distriktssamling)

Utover oppgaver i forbindelse med dommerutdannelsen, har det lokale dommerutvalg en rådgivende funksjon i sitt lokalmiljø.

3.3. ARBEIDSOPPGAVER.

I tillegg til oppgaver som er rettet mot utdanning, evaluering og oppmelding av kandidater, er det ønskelig at det lokale dommerutvalg er et bindeledd mellom forbundets dommerutvalg/distriktsrepresentanter og dommere i klubb/distrikt, når det gjelder regeltolkninger, gjennomføring av samlinger, revidering av jaktprøvereplene etc.

Utover dette vil det være fritt opp til det organ som utpeker det lokale dommerutvalg å gi utvalget andre oppgaver.

3.4. UTDANNING AV KANDIDATER.

Lokale dommerutvalg starter utdanning av kandidater til dommerutdannelsen etter anbefaling av distriktsklubber, raseklubber og lokale jeger- og fiskerforeninger. Likedan kan dommerutvalget på eget initiativ foreslå overfor kandidatens klubb kandidater til dommerutdannelsen. Kandidaten skal tas inn for opplæring og evaluering. Dersom LD under utdanningsperioden finner at kandidaten ikke er skikket til å bli jaktprøvedommer, kan han strykes fra videre utdanning. Kandidaten skal ha en skriftlig begrunnelse. Kopi sendes til den klubb som har anbefalt kandidaten.

Utdanning av kandidater til dommerutdannelsen skal fortrinnsvis skje ut fra eget kjennskap til personer i det lokale miljøet. Klubb som anbefaler kandidater med bopel utenfor eget geografiske område, skal innhente uttalelse fra klubb/dommerutvalget på kandidatens hjemsted. Det er i strid med forutsetningene for rekruttering at klubber annonserer etter kandidater. De lokale utvalgene har ansvaret for opplæringen innenfor sin region. Utvalgene kan etableres med utgangspunkt i en enkelt rase-/distriktsklubb eller gjennom et samarbeide mellom flere klubber. Utvalgenes sammensetning skal meldes til dommerutvalget.

3.5. GENERELLE OPPTAKSKRAV FOR DOMMERKANDIDATER.

- a) personlige forutsetninger.
- b) lang jaktlig erfaring.
- c) selv dressert og ført minst 2 hunder i eget eie til premiering.
- d) selv dressert og ført hund til 1 AK.
- e) selv vært deltaker i alle klasser (UK, AK og VK)
- f) bekreftelse på betalt viltrygdavgift.
- g) lang erfaring fra prøvemiljøet.
- h) skal være medlem av NKK.

Opptakskravene er rangert etter betydning. Dette medfører at kandidatens personlige forutsetninger/skikkethet skal vektlegges særskilt. Egenskaper som; ærlighet, redelighet, ydmykhet, evne til å tilegne seg kunnskaper, er derfor absolutte forutsetninger for å bli anbefalt som kandidat. Forslagstillende klubb er ansvarlig for at de opplysninger som gis om kandidatene er korrekte. Dersom det oppstår tvil om riktigheten av de gitte opplysninger, skal LD kunne kreve dokumentasjon fra den forslagstillende klubb. Det er ingen aldersgrense for dommerkandidater. Alder er likevel ett av de kriterier som skal vurderes og vektlegges. Det er ikke alltid hensiktsmessig å utdanne dommer i en alder over 55 år. Derfor skal momenter som alder, fysisk og psykisk form, sannsynlig antall år som aktiv dommer, vektlegges. Det antas at minimum 10 aktive år bør være et minimum. Det dispenseres ikke fra de generelle kravene. Viltrygdeavgiftskortet er en bekreftelse på at kandidaten er aktiv jeger.

3.6. FORBEREDELSE OG UTDANNING I LOKALT UTVALG.

De lokale dommerutvalgene har ansvaret for å gjennomføre en grunnutdanning for sine kandidater i.h.h.t. retningslinjer i denne beskrivelse. Utdanningen skal inneholde følgende elementer:

- a) Gjennomgang av og opplæring i jaktprøveregler og terminologi
Skriftlige og muntlige prøver avlegges og bedømmes
Pensum: Håndbok for prøvedommere
- b) Minimum to 2-dagers feltsamlinger. Opplæring i og vurdering av kandidatenes:
  - personlige forutsetninger/adferd - etikk
  - registreringsevne
  - dommerskjønn
  - muntlige og skriftlige fremtillingsevne

Utdanningen er en lang prosess. Minimum utdanningstid etter opptak som kandidat skal være 2 år. Dette er nødvendig for at; 1) de lokale utvalgene kan skaffe seg gode kunnskaper om kandidatenes forutsetninger og egenskaper, - og 2) utvalgene skal kunne gi kandidatene nødvendige kunnskaper om og forståelse for dommergjerningen. Teoretisk pensum er Håndbok for Prøvedommere. Det anbefales også at annen litteratur benyttes, eks. Fuglehundens ABC (Steen) og Den glade Fuglehund (Schjetne). Utvalgene arrangerer flere samlinger for kandidatene, både feltsamlinger og samlinger for gjennomgang av teori og trening på kritikkskriving. Det avlegges særskilt teoritentamen. Samtidig skal utvalgene vurdere kandidatenes personlige egenskaper, så som; generell adferd, ærlighet/redelighet, ydmykhet i forhold til oppgaven, og evnen til å tilegne seg kunnskaper. Andre sentrale egenskaper er; registreringsevne, evnen til å utøve skjønn samt evnen til å redegjøre for hendelsesforløpet både muntlig og skriftlig. Det utarbeides mal for prosess og teorioppgaver for lokale forberedelser.

c) Elevfunksjoner.

Kandidaten skal som **minimumskrav** gjennomføre følgende elevfunksjoner med godkjent resultat:

- 2 ganger i UK
- 2 ganger i AK
- 2 ganger i VK

Elevarbeidene skal ikke gjennomføres på blandede partier (UK/AK)

Det anbefales at kandidaten **i tillegg** benyttes som **settedommer** i UK og AK.

Det er ikke anledning å gå som settedommer når elevarbeid avlegges. Elever anbefales å gå som settedommere i tillegg til elevarbeider. Elevarbeidene skal fungere som treningsfunksjon for kandidatene, og gi praktisk erfaring. Den beste treningen er å fungere som dommer. Derfor anbefales arrangørene å benytte dommerkandidater som settedommere. Settedommere skal i prinsippet godkjennes av NKKs representant på prøven. I VK går kandidaten som elev i tillegg til 2 autoriserte dommere, og har ingen innflytelse på bedømmingen.

3.7. OPPMELDING AV KANDIDATER.

Når kandidaten er kvalifisert, melder lokalt dommerutvalg dette til dommerutvalget, som overtar ansvaret for de avsluttende prøvene. Lokalutvalgene har ansvaret for å påse at kandidater som meldes opp, fyller de generelle opptakskravene og at alle formalia er i orden. For registrering av kandidater oversendes kopi av særskilt **registreringsskjema for dommerkandidater**, attestert og utfylt, - til FKF **innen 31. desember**.

Skjemaet gjelder som søknad om opptak til distriktssamling og autorisasjonsprøve det påfølgende år. Skjemaet skal attestere:

- Gjennomført og godkjent teoritentamen
- Gjennomført og godkjent funksjon som elev
- Gjennomført og godkjente feltarbeider

Skjemaet attesteres av prøvedommere (ved elevarbeider) og lokalt dommerutvalg (teoritentamen og feltarbeid). **Det presiseres at samtlige funksjoner/opptakskrav skal være gjennomført før søknad sendes.**

4. Autorisasjonsprøven.

4.1. FORMÅL.

Denne arbeidsbeskrivelsen definerer retningslinjer for gjennomføring av autorisasjonsprøven, og skal klargjøre de kriterier som legges til grunn.

4.2. INSTRUKTØRER.

Den årlige autorisasjonsprøven foregår på Kongsvold hvert år, og legges til midten av august. Prosedyre for forberedelse for autorisasjonsprøven er utarbeidet, se punkt 1. Foruten dommerutvalget møter distriktsrepresentanter, etter innkalling fra dommerutvalget, til samlingen. Medlemmene av dommerutvalget og distriktsrepresentantene, heretter kalt instruktører, tillegges samme ansvar og myndighet ved autorisasjonsprøven. Instruktørene ledes av formannen i dommerutvalget.

4.3. STATUS OG INTEGRITET.

Instruktørene er ansvarlige for at alle avgjørelser og all opptreden ved prøven holder høy standard og at alle tilbakemeldinger til kandidatene utføres på en klar og etisk forsvarlig måte. Alle kandidater skal vurderes likt.

4.4. GJENNOMFØRING.

Teorieksamen avlegges på distriktssamling, se punkt 2.

Autorisasjonsprøven gjennomføres som feltarbeid i klassene UK - AK og VK. Ved autorisasjonsprøven utfører kandidatene alle oppgaver som er tillagt dommerplikten og kandidatene blir vurdert og evaluert etter utførte prestasjoner. Alle dager må gjennomføres for bestått prøve.

Normalt består instruktørgruppen av 9 instruktører fordelt på 3 grupper.

Kandidatene deles opp i tre grupper og fordelt på 3 dager vil alle instruktører ha vurdert alle kandidatene. Dette tilpasses imidlertid det aktuelle antall dommerkandidater.

4.5. KRITERIER FOR VURDERING.

Ved samlingens start orienteres kandidatene om de kriterier som legges til grunn for instruktørens evaluering.

Disse er:

- * observasjonsevne.
- * plasseringsevne i terrenget.
- * selvstendighet
- * skriftlig kritikk skal reflektere virkeligheten.
- * vurdering av jaktegenskaper, utnyttelse av vind og biotop etc.
- * komplette kritikker.
- * fornuftig setting av tallkarakterer.
- * lederstil og opptreden overfor partiet.
- * fornuftig begrunnelse for avgjørelser.
- * utnyttelse av tiden og rask kritikkskriving.

4.6. VURDERINGSSKJEMA – EVALUERING.

Hver instruktør foretar evaluering av kandidatene basert på dagens prestasjoner. Denne vurderingen tallfestes på eget skjema gradert fra 0 – 5 for de forskjellige kriteriene, der 5 er høyeste karakter. For at kandidaten skal bestå, tillates ikke mer enn én prøvedag med karakteren 3,0 eller dårligere.

Ved evalueringen er det ikke noe mål at instruktørene skal ha ens oppfatning om prestasjonene. Dersom det er uenigheter skal uenigheten voteres, og resultatet skal følge flertallsbeslutninger. Utad skal instruktørgruppen opptre fast og hevde flertallsbeslutningen.

4.7. TILBAKEMELDING TIL KANDIDAT.

Kandidatene skal etter hver prøve dag orienteres om resultatet. Dersom en kandidat ikke består kravene, skal orientering om dette helst gis samme kveld, og senest innen han reiser fra Kongsvold. Tilbakemeldingen skal være korrekt, klar og gis på respektfull måte. Kandidaten har krav på en klar begrunnelse hvorfor han ikke besto prøven. Samtidig bør det gis en orientering om muligheten til å gå opp til fornyet prøve.

4.8. TILBAKEMELDING TIL DISTRIKTSREPRESENTANT OG LOKALT DOMMERUTVALG.

Dersom en kandidat ikke har bestått autorisasjonsprøven skal dommerutvalget orientere distriktsrepresentant og lokalt dommerutvalg. I orienteringen skal angis hvorfor kandidaten ikke besto prøven.

4.9. IKKE BESTÅTT PRØVE - NY PRØVE.

Kandidaten går tilbake til det lokale dommerutvalg for videre skoling. Kandidaten skal her sammen med utvalget bearbeide og forbedre sine ferdigheter frem til at det lokale utvalg finner det tilrådelig å melde kandidaten opp på nytt.

Kandidaten skal anbefales av det lokale dommerutvalg til ny autorisasjonsprøve.

Det lokale dommerutvalg avgjør når kandidaten er klar til ny prøve.

Kandidater som ikke består feltprøven på Kongsvold trenger ikke å gjennomgå ny distriktssamling.

Det er i denne perioden viktig at det lokale dommerutvalg og kandidaten jobber tett sammen og at kandidaten ikke blir overlatt til seg selv. Kvalitetssikring av kandidaten gjøres av utvalget slik at kandidaten ikke skal "anbefale" seg selv.

4.10. RAPPORT.

Etter endt autorisasjonsprøve avgis rapport til FKF's styre. Styret i FKF meddeler resultatet til NKK som stadfester autorisasjonen.

Denne instruksjonen ble vedtatt på FKF's rep. møte i Kristiansand, den 15 juni 2001.

Egne notater: